

Dr. Marczell Mihály:

HÚSVÉT

II/2. rész: HÚSVÉTHÉTFŐ

I. sorozat: vasárnapok, ünnepek

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)
40. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	4
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	4
1. beszéd: A feltámadt Mester jelentkezése.....	4
2. beszéd: Az emmauszi lelkek.....	5
3. beszéd: A „nem találkozó”	6
4. beszéd: A „megváltott nemzedék birtoklása”	8
5. beszéd: Mindig velünk van a Mester.....	9
6. beszéd: A kenyértörök szent együttese	10
7. beszéd: A dicsőséges sírbolt	11
1. beszéd: Milyen remény pislákol az apostolok lelkében?.....	13
2. beszéd: Hogyan fokozódott az apostolok öröme?	13
3. beszéd: Meddig tartott a fellobogó remény?.....	13
4. beszéd: Tart-e most is az isteni remény?	13
5. beszéd: Reményünk ereje – az égi Kenyér	13
6. beszéd: Reményünk tárgya: örök életünk	13
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	14
1. (Introitus) beszéd: A földre csorduló égi kegy	14
2. (Introitus) beszéd: Az Úr legnagyobb tette.....	14
1. (Oratio) beszéd: A világ gyógyszere.....	15
1. (Graduale) beszéd: Az öröm napját ünnepeljük.....	15
2. (Graduale) beszéd: A Bárány megváltotta nyáját	15
1. (Offertorium) beszéd: Az angyal szállt.....	16
2. (Offertorium) beszéd: Jövendölése teljesült	17
1. (Secreta) beszéd: Örök gyógyszert adj nekünk!	17
1. (Communio) beszéd: A Feltámadott útja	17
2. (Communio) beszéd: Az apostolok és híveik megerősítése	18
1. (Postcommunio) beszéd: A húsvéti áldozat eredménye.....	18
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegére épített beszédek	19
Különálló beszédek	19
1. beszéd: A kétkedők	19
2. beszéd: Az égi kényszer	21
3. beszéd: Fides in resurrectione.....	21
4. beszéd: A bizalmatlankodó tanítványok.....	22
5. beszéd: Elszakad-e tőlünk az Úr?	22
6. beszéd: A feltámadás csodafénye	22
7. beszéd: Tevékenykedik a feltámadt Mester	23
8. beszéd: Visszajött.....	23
9. beszéd: Az Isten élő temploma	23
10. beszéd: Életúton kísérőnk a Mester	23
11. beszéd: Az élethullámok értékelése	24
12. beszéd: Keresve keresem a Mestert	25
13. beszéd: Az Úr jelenlétének jelei.....	25
14. beszéd: Az esthajnal népe.....	26
1. beszéd: Az emmauszi lelkek.....	27
2. beszéd: A „nem látók”	27
3. beszéd: A „megváltott nemzedék” botorkálása	27
4. beszéd: A megjelenő Mester	27
6. beszéd: A „kenyértörök” szent együttese	28
7. beszéd: A diadalmas hit	28
Beszédláncok	29
I. beszédlánc címe: Az Urat keresők.....	29

1. beszéd: Csak az ember keresi.....	29
2. beszéd: Csak a bizalmatlan nem találja	29
3. beszéd: Csak a vakok nem látják.....	29
II. beszédlánc címe: A hit csodája	29
1. beszéd: Égi ajándékaink egyike	29
2. beszéd: Égi vezetőink egyike.....	30
3. beszéd: Fényvetőink egyike.....	30
4. beszéd: Krisztushoz kísérőink egyike	30
III. beszédlánc címe: Az emmauszi tanítványok	30
1. beszéd: Mindent láttunk	30
2. beszéd: Mindent hallottunk.....	30
3. beszéd: Mégis kételkedünk.....	30
4. beszéd: Végül a kenyértörés csodájában reáismertünk.....	30
IV. beszédlánc címe: A kenyércsoda beszéde.....	30
1. beszéd: A földi kenyér eredete.....	30
2. beszéd: A földi kenyér éltető ereje.....	30
3. beszéd: Az égi Kenyér eredete.....	30
4. beszéd: Az égi Kenyér örök életet adó.....	30
B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckéhez írt beszédek	31
Különálló beszédek	31
1. beszéd: Aki a népek Tanítója.....	31
2. beszéd: Akit sűrűn gyűrűz körül a nép.....	32
Beszédláncok	33
I. beszédlánc címe: A Mester igehirdető útjának állomásai	33
1. beszéd: A sivatag magánya.....	33
2. beszéd: A Jordán partján.....	33
3. beszéd: A názáreti zsinagóga	33
4. beszéd: A jeruzsálemi templom	33
II. beszédlánc címe: A Szentlélek Felkentje.....	33
1. beszéd: Gábrriel arkangyal jelentése.....	33
2. beszéd: Betlehem égi jelenségei	34
3. beszéd: A Jordán parti égi jelenség.....	34
4. beszéd: A tanító Mestert kísérő égi csodajelek.....	34
III. beszédlánc címe: Az isteni Követ élete.....	34
1. beszéd: Unitus virtutibus	34
2. beszéd: Unitus honoribus.....	35
3. beszéd: Pertrusio benefaciendo	35
4. beszéd: Crucifixus – vita sacrificando.....	35
IV. beszédlánc címe: A „harmadnap” tanúi	35
1. beszéd: Nagypéntek délutánja – Húsvét hajnalhasadása.....	35
2. beszéd: Ingadoztunk, várakoztunk és vigadoztunk.....	36
3. beszéd: Láttunk!.....	36
4. beszéd: Tanúságképpen halált is halunk.....	36

Előszó

Húsvét második napja szorosan kapcsolódik a feltámadás ünnepéhez. De talán egészen kiemelten: a **kétkedők meggyőzése ünnepének** mondható. – **A/ rész** beszédeinek tételeit – az ünnep jellegét tekintve – jórészt a feltámadás örömtényéből vehetjük, és így az ünnep a lélek meggyőződését erősíti. Beszédtételeink tehát az első ünnep beszédvázlataiból is meríthetők, de egészen külön emelve értékes gondolatokat is találhatunk. Itt az volna a lényeg, hogy a **diadalmas** Krisztus és a **bizakodó** ember öröme zengjen ki. – **B/ rész** az „írott liturgia”. Ennek – **a/ csoportja** a „kis liturgia” szövegeit magyarázza. A – **b/ csoportja** pedig az Evangélium alapján a kétkedők meggyőzéséről szól. A szónok tehát erről a kérdés tömegéről beszélhet. – Lehet ez történelmi megemlékezés, dogmatikai magyarázat, vagy apologetikus bizonyíték. A lényeg az, hogy a feltámadás értékét érintse... – Végül a – **c/ csoportja** a Szentlecke szövegét értelmezi. Ez arról szól, hogy a feltámadás tényére hivatkozva Krisztus fenéségét, Személyének istenségét magasztalja az apostol. Végül arról szól, hogy az élet Bírójának mondja Őt, Akitől a bűnösök bocsánatát veheti a hívő ember. – Ez a gondolatsorozat tehát bőséges tételt kínál annak a szónoknak, aki a húsvéti Feltámadottnak életét úgy akarja beállítani, hogy abból fakad a föld zarándokának igazán diadalmas, győzedelmes és végnélküli élete. – Most lássuk ezeket.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Elsősorban olyan beszédeket látunk, amelyek a feltámadás tényét, a kétkedők lelkét és a misztikusan élők életét érintik.

1. beszéd: A feltámadt Mester jelentkezése

(Dogmatikus beszéd: Az Úr feltámadásának egyik bizonyítéka)

Bev.: „Hívők” és „nem hívők” széles csoportjába oszlanak az emberek. Igaz ugyan, hogy a hit az első kegyelem, de az is igaz, hogy elégséges kegyelem adatik minden embernek. „Mindegyikünk anynyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Az is tagadhatatlan, hogy az egyszerű „bárányp” lelki lendülettel fordul a „Pásztorhoz”, de az sem tagadható, hogy a hitetlenül induló ködös szellemek végül is hazatérnek, a hívők seregéhez (Bourget: „A tanítvány”...). – Belső kegyelmi lendület az első ereje, kutató ésszel, de kegyelmet értékesítő átértés a másik csoport hódolatának az alapja. – Hogyan jelenik meg ez a feltámadás fényének valóságában?

1. Az Úr valóságos megjelenését hirdeti az Evangélium.

a) A „kétkedők” jellemzését látjuk. A tanítványok is ilyenek voltak. Életük mozzanatai: halált, temetést láttak, hittek a „várt országolásban” és reményeikben meginogtak... Ezért olvassuk az Írásban: „mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt” (Lk 24,21).

b) Ámde a vágyakozó fantáziájuk túlfűtöttségét sem látjuk. Ez pedig azért fontos, mert ez a leírás nem mutatja, hogy képzeletük túlhevítése mellett éltek napjaikat. Egyáltalában nem mondható, hogy túlhívők!... Sem nem fantaszták! Akik biztosan várnak. Olvasd csak az evangélista leírását: „Zavarukban és félelmükben azt hitték, hogy szellemet látnak” (Lk 24,37).

c) De a „beszéd” és a tett” nyomán bennük a felismerőket látjuk. Mi ennek a jelentősége? Hívők előtt nem sok, inkább csak annyi, hogy ők is boldogok abban a tudatban, hogy a bizonytalankodók felett is diadalmas a valóságos **szó** és a „**Szent Kenyér**”!... Az Írásban ezt olvassuk: „Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Úgy tett, mintha tovább akart volna menni. De azok marasztalták: „Maradj velünk, kérték, mert esteledik és már lemenőben van a nap.” Betért tehát, hogy velük maradjon. Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük” (Lk 24,28-31). – Ez a tanítványok lélekfeltárlása. – És a miénk? Legyen az a lélekgerjedezés, amelyet így jellemez az evangélista: „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32). Lélekgerjedezés – Jézus jelenlétének szent jele.

2. Az Úrnak lelkünkben való jelentkezése.

Ennek az érvnek már nemcsak külső jelentősége van. Az emberi szellemet ugyan kívülről jövő

benyomások indítják elsősorban, de tagadhatatlan, hogy az érzéki benyomás is a lélek szentélyében lesz döntő tényezővé. Így azután ugyancsak igaz, hogy a belső élmény, életadat minden külsőnél értékesebb és szentebb. – Van-e ennek az emmauszi eseménynek ilyen ereje?

a) Az Emmausz felé haladóknak a lelki átalakulás kézenfekvő. Lélekalakulásuk alapja ugyanis a „gerjedezés”. Ennek első hatása a hittel való Hozzá tapadás és megvallás. Ezért mondja az evangélista: „Még abban az órában útrakeltek és visszatértek Jeruzsálembe. Ott egybegyűlve találták a tizenegyet és társait. Azok ezzel fogadták őket: Az Úr valóban föltámadt és megjelent Simonnak. „Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél” (Lk 24,33-35).

b) De ez a gerjedezés minden zárandokutat járó életében észlelhető. Nem tudnak Krisztus nélkül élni! Azért van az, hogy a tudomány és az életkérdések középpontja az Isten és az Isten és ember ökönomiája, személyes viszonya. Ez a tapasztalat olyan erős, hogy állandóan igényeskedik és követelőzik. A tudomány életmegoldást keres... Ennek útja az igazságot kereső elmélyedés... Az ember életértelmet keres. Ennek útja a személyes életértelmezésre és Isten felé irányításra mutat. És végül mindenki Krisztusban találja a megoldást. Ezért van az, hogy a világirodalom központja: Krisztus! Keresők... tagadók... és hívők... Benne találják az életsodródás lendítő erejét.

Bef.: Hol van tehát a feltámadt Krisztus? Az élet sodródását adó titkos erőben, amelynek lendülete istenivé teremti itt az embert és az örök hazában boldoggá teszi az „Isten fiait”.

2. beszéd: Az emmauszi lelkek

(Dogmatikus beszéd: A hit alapjainak ingása)

Bev.: Mesterünk földi tanításából állandóan csengő intelem: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni; aki nem hisz, elkárhozik” (Mt 16,16). – A dicsérő szó is azt illeti, aki hívó lélekkel fordul Feléje. „Asszony, nagy a hited, legyen úgy, amint kívánod!” (Mt 15,28). A gyógyításra hívó hitére ez a válasza: „Legyen hitetek szerint!” /Mt 9,30/. „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem. Hiszed ezt?” (Jn 11,26). – Lázárt testvérének mondja a Mester. – Végül egek felé forduló hálás lelke is így szól: „Jézus égre emelte tekintetét és így imádkozott: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42). – Szinte felsikong ezek hallatára a lelkünk mondván: **bár olyan volna a mi lelkünk is**, hogy következetes erővel tapadnánk a Mester szavaihoz, és sohasem inogna meg bennünk az Úr felé vivő igazság rendíthetetlen ereje! – Azért tehát, hogy örök hittel tapadhassunk a mi Mesterünkhöz, vizsgáljuk ma, a kétkedő apostolok emléknapiján, mik is a hit ingásának alapjai?

1. Az első felelet így hangzik: **Ingadozunk – a megismerésig.**

Az emmauszi tanítványok története reávilágít ennek a napnak tartalmára. A múlt három nap nehéz története, a Golgota szörnyősége **megrendítette** a lelküket. Ők nem szakadtak el ugyan a Mestertől, de a kétkedés szellője éri gyenge lelküket. Nem látnak diadalmas eredményt, tehát inogni kezd a hitük.

a) Ők túlságosan hittek – a **látott eseményeknek**. Bizonyára öröm volt nekik is a jeruzsálemi bevonulás, de összeroppanással fenyegette a lelküket a jeruzsálemi tragédia... „De már ma harmadnapja annak, hogy ez történt” (Lk 24,21). Azután melléjük szegődött a magukra-hagyatottság. Megszokták az Úr emelő jelenlétét, és most üres lett a lelkük az elszakadás észlelésére. – Majd betölti lelküket: a sötétség, a lélek éjszakája. „Éjszaka volt” – mondja a sötétség fejedelmének estjéről az Írás (Jn 13,30). Nem is érthetetlen ez! Ha kialszik a fény, halott a Mester, akkor éjszaka borul a lelkek világára. – Végül bizonyára megközelítette lelküket a „tagadás szelleme” is, akiről a búcsúzó Mester mondja: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. De én imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited...” (Lk 22,31-32). Diadalt ugyan nem arat az apostolok felett, csak erősíti a bizonytalankodás okát, de – a néma magukba süllyedésen kívül – nem törli meg teljesen lelküket. Csak halmozódik bennük a kétkedésre hangoló behatások sora, és így **gyengül** a Mesterbe vetett hit ingathatatlansága...

b) És ebben a lélekingásban nem észleljük-e, hogy mi is inkább **csak a „látottakat” hisszük?! –** A lélek erős a jó körülmények idején, ha velünk az Isten, de meginog, ha bajok, szenvedések éjszakája nehezedik reánk. Pedig tudnom kellene: „...a te hited megszabadított téged; menj békével” (Lk 7,50). Az ő életükben, zárandokútjukon az idegennel való találkozás, majd a felismerés a csodás boldogságot hozta. – A mi életünk boldogságos napja felderül, az élet embervirága sziromba borul, ha mi is elmondhatjuk: „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32). – Az Úrra ismerés és Hozzá tapadás még a ködös múltban is hajnalha-

sadás, a fájdalmas elszakadás után való találkozás a gerjedező örömök ébredése.

2. A Mestert találók lelke azután készségesen odasimuló az „együttlét boldogságában”.

Ezt a belső átváltozást a közvetlen megismerés adja. Azért, mert az ember boldogtalan az Istentől való elszakadás miatt, de boldog a hitének, biztonságának ismeretében.

a) Az Úr szava igen sok nehéz, de végtelenül **boldogító kinyilatkoztatást** közöl. Nem vesszük észre, hogy életünk nevelő **tartalmát** adja a Mester, midőn **Istent Atyánknak** mondja? „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben” (Mt 6,9). Majd fokozza ezt a boldogító tudatot, amidőn az élet **belső értékeit** hirdeti: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3)... „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,8)... „Boldogok akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10). – Ugyancsak ezt erősíti, mikor az örök életre hivatkozik: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak **örök élete** van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Sőt ennek állandó és éltető erejét állandósítja, amidőn a Szent Kenyér csodája felett így rendelkezik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). A boldogságok boldogságát hirdeti pedig akkor, amidőn a Vigasztalót ígéri és **helyet készít** az örök életben... „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevében küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). De ezek mellett –mely igéket **könnyen elfogadja** az ember –, a Keresztről szólva ezt mondja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34). Mintha ezt mondaná: én meghaltam értetek a Kereszten, viseljétek ti is békével kereszteteket – önmagatokért! De még keményebb hang is csendül az ajkán, amidőn **felelősségről és örök büntetésről** szól: „Aztán így szól a balján állókhoz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok, szomjaztam, de innom nem adtatok...” (Mt 25,41-42). – De miért idézem a **keresztről**, a **szenvedésről** és az **örök elítéltegről** szóló isteni igéket is? Azért, hogy már most reáutaljak arra a **lélektani tényre**, hogy az **első tanítást** örömmel fogadja el a földi ember, de a nehéz életet ígérő és követelő Mester szavait már kételkedve hallja az ösztönös ember. Oh, ilyenkor már **keresni kezdi** az ember: vajon van-e alapja ennek a nehéz hitigazságnak?... Erre azonban csak az lehet a válasz: legyetek erősek a Mester szavainak teljes elfogadásában, mert így lehetek odasimuló lelkek az együttes boldogságban! – Az emmauszi zarándokok ingadoztak a történetek miatt, de boldogok lettek az Úrral való találkozás után. – Hittek, mert láttak, de boldogabbak azok, kik nem láttak és hittek...

b) Urunk szava – még nehéz tartalma ellenére is – az **igazság szava**: Isten szava! Hitünk maradjon erős, mert Isten szava mindig ingathatatlan valóság! Ez is isteni kincs és égi ajándék! – De most még itt settenkedik ez a kérdés: vajon hogyan hajlik erre az emberi ész? Nehezen hajló és ingadozó. De jól írja François Coppée: még a földön is megváltó jellegű a szenvedés. A szenvedés isteni és igazi érték. Elkoptatja a földieket és acélozza a lélek erőit. Elvon – a mulandóktól és reáefesztíti figyelmünket – az örök értékekre... Valójában: zúzza – a véges értékeket és kifakasztja – az örök élet virágait. – Így tehát nagy érték –a végnélküli élet szempontjából.

Bef.: Most pedig összefoglalóan kérdezzük csak nagy általánosan: mi az igazság valóságos mérője? – Találgató feleleteink: talán a belátás? Mennyi tévedés rejtőzködik az emberi belátás mögött! – Vagy talán az emberek feltételezett igazságai, illetve véleményei? – Vélemény vélemény után születik meg. És vélemény vélemény után omlik össze... Az igazság igazi mércéje a **tárgy és ítélet** egybevágása, aminek valóságos látója az Isten! Az **isteni tekintély tehát az igazi mérce**; ehhez bizvást igazodhat az ember. Ne félj az Úr szavától! Ha bizonytalankodó is az emberi elme, Isten beszélt, tárul az igazság! – A feltámadás reményét élesztette a Mester –jelenéseivel; ezt bizonyította –szavaival és ezt erősítette – a csodás „Kenyértöréssel”... Hűséges, behódoló lélek legyen tehát az ember, mert örökké él az isteni Mester!

3. beszéd: A „nem találkozók”

(Dogmatikus beszéd: A hitetlenség egyik oka)

Bev.: Linné, a híres természettudós így kiáltott föl a növények szépségeit szemlélvén: „Teremtett természeted minden paránya, Uram, lelkem szent csodája!” – Azt akarta mondani: minden parány csodás szent Ráfael, aki Hozzád vezet, Uram! – Ha az élet országútján állva vizsgálva vizsgáljuk az áthaladó életzarándokokat, igen sok tört és lehanyatló embertestvérrel találkozunk, akiknek arca és fénytelen szeme elárulná: ez a testvér nem találkozott az evangéliumi Mesterrel. Talán kereste, de nem

találta, talán nem is igényelte és el is kerülte... Próbáljunk melléjük szegődni és suttogjuk fülükbe a Mestert találó szent ígéket...

1. Boldogok, akik láttak és hittek...

Állj meg testvér! Fogadj útítársadnak! – mondjuk neki. „Engem a Galileai küldött, hogy emberhalkat fogjak varsájába és eljuttassam az örök élet tengerébe...” „Nem ismerem a Galileait, és ő sem ismer engem!” –hangzik a felelet. „Ő lehet a „választottak Ura”, de nem a „kitaszítottak” segítője!” – Elmerengve ballagnék az ilyen lelkű testvér mellett, és lelkem elé lépne az a kérdés: mi távolította el ezt a testvért a Mester mellől?

a) Talán az erkölcsi összeroppanás!... Lehetséges, mert a Mester szava hívogató az útrakelőhöz, vigasztaló a szomorúakhoz, felemelő az elesettekhez, de keményen hangzó a megátalkodottakhoz: „Jeruzsálem, Jeruzsálem! Te megölsz a prófétákat és megkövedezed a hozzád küldötteket. Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk gyűjti szárnyai alá csibéit, de te nem akartad” (Lk 13,34). – „Távozzatok tőlem, átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok, szomjaztam, de innom nem adtatok...” (Mt 25,41-42)... Ettől remeghet az, akit az élet szakít el a Mestertől.

b) Talán a nem látás vagy a nem értés?... Sokszor a tudomány köntösébe öltözik ez a szegény testvér. Én csak azt hiszem, amit látok... Nekem azt parancsolja az értelem, hogy annak fénye mellett ítélkezsem... Nem hiszek a nem látottaknak, de hiszek az értelem fényének... Neki nagyobb a gyarló emberi ész, mint a mindent fénybevonó isteni értelem.

c) Talán a köznapi munkával való állandó barátkozás... Nekem mindenem a munka, hogy kenyér kerüljön az asztalra. Az én uram a gép, a kazán, a kasza, az asztag... Szegény testvér, nem hallja, hogy mindezek urává teremtette az Isten. „Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Amint Isten-szolgálat lehet a munkálkodás, úgy rabszolgasorba szoríthat a kényurrá emelt munka. Eszköze lehet életednek, de úrrá nem emelkedhet az emberi élet fölé. Még kevésbé a lélek fölé. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatna az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26). – Ismételtetem útítársaim előtt e szent ígéket, mert Mesterem parancsa szerint az örök akolba akarom juttatni a tévelygő testvért.

2. Még boldogabbak, akik nem láttak és mégis hisznek.

Szent meggyőződésem, hogy boldogság verődnék ki arcán, és öröm honolna drága lelkében, ha reá tudnám vinni arra, hogy az érvek hatása alatt találkozzék a Mesterrel. – De lelkemben ég a Mester szava: „még boldogabbak, akik nem láttak és mégis hisznek” (Jn 20,29).

a) Mi lehet ennek a lelki berendezettségnek alapja? Ha az Úrhoz jutás után az első útja az emberi látás és meggyőződés, akkor a még boldogabb közeljutás az isteni kegyelem csodálatos áramlása. „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8). „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket” (Jn 15,16). Mindez azt mondja, még boldogabb az a kiválasztott, akit a kegyelem belső sodrásával pörget az Isten a kiválasztottak útján. Ezek szemé fényben úszik és ezek élete Isten felé sodródik... Sőt mondhatnók: Istennel élük életüket. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) Az is igaz, hogy ide is emberi odahajlás kell, de milyen könnyű annak, akit így lendít az Isten bőséges kegyelme. Ez már a találkozás szent percétől az élet-elragadtatás csodájáig teljes öröm.

c) De kérdezem: kiemelhető-e ez a különleges isteni kiválasztás? Az Isten független Úr és hatalom! Az Úr választása és előrendelése talentumosztás. „Egyiknek öt talentumot adott, a másikkal kétötöt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). – Valójában azonban nem ez a kérdés. Így csak Zebedeus fiainak anyja kérdez: „Akkor odajött Zebedeus fiainak anyja fiaival együtt és leborult előtte, hogy kérjen valamit. „Mit akarsz” – kérdezte. Ő így felelt: „Intézd úgy, hogy két fiam közül az egyik jobboldon, a másik baloldon üljön országodban.” (Mt 20,20-21). Mi erre a felelet? „Jézus ezt válaszolta: „Nem tudjátok mit kértek. Készek vagytok arra, hogy igyatok abból a kehelyből, amelyből én iszom? „Készek vagyunk”, felelték. Erre így szólt hozzájuk: „Kelyhemből ugyan inni fogtok, de hogy jobboldon vagy baloldon üljetek, azt nem én döntöm el, mert azoknak jár, akiknek Atyám készítette” (Mt 20,22-23). – A lényeg ez: mindenki találkozhat-e az Úrral? És erre az a döntő felelet: az élet országútján összetalálkozunk az Úrral, csak ismerjük fel Őt. Az emmauszi tanítványokként, a jerikói vakként, a poklosokként, vagy Zakeusként! Találkozunk az Úrral és Vele éljük életünket!

Bef.: Pázmány Péter, a nagy hitvitázó és a kételkedők nagy táborát az Úr Egyházába térítő tudós egy alkalommal azt mondotta az egyik hitetlennek: „csodálom, hogy az ég fensége, a csillagok milliói nem vezetnek az Istenhez. Nekem elégséges egy fűszál és vezetése mellett az Istenhez találok.” Az

„alázat emberei” találkoznak Vele a földön és a „felmagasztalt embersereg” boldogan él Vele az örök életben!

4. beszéd: A „megváltott nemzedék birtoklása”

(Dogmatikus beszéd: A kegyelem átalakító ereje)

Bev.: A keresztdozatról azt tanítja az Egyház, hogy ennek erejével Krisztus az emberiséget Húsvétvasárnap a feltámadás csodájával pecsételte meg. Nem ok nélkül mondja Szt. Pál: „Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14). – Nagypéntekig tehát Ádám bűnének terhét viseltük, a „Beteljesedett!” (Jn 19,30) szent igéjének felhangzása a mi megszentelődésünk beteljesedéséről szól nekünk. Bűnözött és bűnhődik az ember, szenvedett és megszentelt bennünket az égi Mester. – De nem látható ez az emberiség és az egyes ember életében... Kérdéssé lehet tehát tenni: miben áll a megváltás szerzte kegyelem ereje? – Mit nem tett és mit hozott?

1. Az emberiség természetének gyengeségét nem változtatta meg a Megváltó.

Az Isten teremtő tervében az Istenhez közelálló lénynek alkottatott meg az ember. Értelemmel, akarattal és a halhatatlanság jegyével ékítve. „Meg is teremté Isten az embert, a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Isten terve lélektisztaságba öltöztette, a paradicsomba helyezte. A kísértő hangjára hallgatva az „elesett természet” bűnének terhét és gyarlóságát viselte... A Káté így fejezi ki ezt az állapotot: „értelme elhomályosult, akarata rosszra hajló lett”.

a) A természetnek ez a mélyebb állapotba süllyedése ködök ködösödése, a kegyelmi látásnak a gyengülése. Az akaratnak a bűnökre hajlamossá levése és az ösztönösségnek a feltámadása. Talán ez a hasonlat mutatná azt az átváltozást: eddig Isten felé fordult dicsérő szeretettel, most csak térdenállva tud felé fordulni – bocsánat könyörgéssel.

b) De még a Golgota áldozata sem az emberi természet átalakulását hozta. A lényeg: az Istennel való kiengesztelődés és az Isten szeretetébe való bekapcsolódás. Ez pedig nem az ember természetének a megváltoztatása. – Ez a nagy érték azonban az emberre nézve annyit jelent, vétkeztünk Ádám-ban mindnyájan, bűnbocsánatot kaptunk Krisztusban mindnyájan. Ott is az ősatya vétkezett, és mindnyájan terhelték lettünk. „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12). Az Isten Fia fölládozta Önmagát, és mindnyájan az Isten fiai lehetünk. „Ha ugyanis egynek bűnbeesése miatt, egy által uralkodott a halál, mennyivel inkább uralkodnak az egy Jézus Krisztus által az életben azok, akik a bőséges kegyelem és a megigazulás ajándékát kapják” (Róm. 5,17).

2. Azonban az Isten felé emelkedő áldozat az ember életét tekintve olyan lehetőség biztosítás, amelynek birtokában: **a Megváltó nagy művét emberi munkával egyénileg is érvényesíthetjük.**

A „megváltott nemzedék” nagy keretéhez tartozunk, de a megváltás szent kegyelmeit magunknak kell értékesítenünk. A „megváltott nemzedék” a tévedhetetlenül járó Isten nyája. Gyengesége, rosszra hajlamossága fennmaradt, de az Istenhez térés lehetősége kaput nyit számára az örök élet felé.

a) Nézzük csak a lepergett kettőezer évet! Vajon büntelen-e a megváltott nemzedék élete? Bűn és engesztelődés, botlás, súlyos vétkezés, felemelkedés az Ágostonok élete. – Ez az átalakulás azután azt a fokot is elérheti, hogy a tévelygő és elbitangoló úgy térhet az atyai Szívre, hogy az isteni jóság teljéből az atyai Szív jóságában, az isteni természetben is részesül a megváltott ember.

b) De a megszentelő kegyelem áttüzesítheti az embert a Megváltó áldozatából. Az Egyház tanítása erről a Megváltó lelkéből áradó kegyelem sodródásáról azt tanítja: a kegyelem nem rontja le, hanem tökéletessé teszi az emberi természetet. Senki nem válik szentté a megváltás kegyelméből; de mindenki szent lehet a kegyelemnek élletté változtatásával (bűnösökből lehetnek szentek!...). – A megszentelő kegyelemnek abban rejtőzik az egész értéke, hogy bekapcsol az Isten életébe, mégpedig az isteni természetben való részesedéssel. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – Van ebben tárgyi valóság. Ez az isteni természetben való részesedés. De van ebben alanyi érték is: ez pedig a lélek áttüzesedése. – Ez pedig azt jelenti, hogy az emberben kialakul a természetfeletti javak látása, vágyása, igénylése, keresése. A gyakorlati életben pedig ilyen képet mutat mindez, hogy a természetfeletti kegyelem kincsének hordozója, az Isten felé forduló ember képét tárja elénk. Ez a fordulás pedig nemcsak áhítózás és könyörgés. Ez az Ószövetség emberének is kiváltsága és lehetősége volt. Ez az odafordulás, a megszentelő kegyelemmel való odafordulás már élet. Szeretetteljes, tiszta, Isten törvényei szerinti élet – a lelkiek vonalán szeretetsugárzás – az embertestvérek életére, és állandó szeretetáramlás az égi

Atya felé. Az ilyen odaforduló élet hűsége az isteni parancsok teljesítésében és könnyedén áldozatos a szeretet gyakorlásában. De mindenekfelett az Isten felé, akit nemcsak Urának, hanem szerető Atyjának igényel az Úr áldotta ember. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből” (Mk 12,30). Tényleg ez a főparancs, amelynek teljesítése a kegyelemmel telített ember életének önkéntes lendülete. „Hiszen a lélek törvénye, melyet a Krisztus Jézusban való élet ad, fölszabadított téged a bűnnek és a halálnak törvénye alól... A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 8,2 és 13,10). Az egész értelme, hogy a természetfeletti kegyelem birtoka és lélekereje belső elevenséggel lendíti az embert az „Isten nemzedéke” közé.

Bef.: De sokan vannak-e a megváltott nemzedék karámjában? Krisztus tanítása szerint –mindenki számára szóló közös kincs a megváltás. „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindeneket magamhoz vonzok” (Jn 12,32). De ez az egyetemesen érvényes életkincs azok birtokállománya, akik tudatos és szent akarással veszik lelkükbe erejét, és ennek isteni lényegéből bontják ki életüket. A „megváltott nemzedék” tagja minden egyes ember, de a Krisztushoz jutó isteni ember a készségesen isteni életet élő életzarándok. Ha botorkáló is a hívő, végül mégis Krisztushoz jutó a készségesen dolgozó.

5. beszéd: Mindig velünk van a Mester

(Dogmatikus beszéd: A velünk lévő Krisztus)

Bev.: Mesterünk egyik ígérete így szól: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). – Kérdezem tehát: vajon egyéni életünk örök kísérője, vagy csak az Egyház örök Irányítója-e a Mester? Annál inkább kérdezhethetném, mert az „emmausziak” a látszat szerint eléggé elhagyatottaknak érezték magukat. Kérdezzük csak: velünk van-e mindig az Isten? A felelet két részben hangzik.

1. A véges ember – a Végtelenben él.

A vizsgálat az ember életével kezdhető. Hol él az ember?

a) Látszólag – a föld felületén. Ez sem önrendelkezés, hanem isteni döntés. Ide helyezte őt az Isten. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

b) Valójában tehát az Isten erejében él. Ebben áll valójában. Ez a teremtés és fenntartás ereje. A hittudósok ezt így értelmezik: a Teremtő ereje hozta a földre. „Egy a fölséges, mindenható Teremtő, a hatalmas király, a szerfölött félelmetes: Isten, ki trónján ül és országol” (Sir. 1,8). Fenntartó ereje – őrzi a létben. „S a te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és biztos ösvényt a hullámok között!” (Bölcs 14,3). Kormányzó ereje irányítja célba. „A sóvárgással eltelt természet Isten fiainak megnyilvánulását várja” (Róm. 8,19). És ezt tanítja az Egyház is. Így az Isten nélkül nincs is ember. És a hitetlen? Az is Vele és erejében él. És a hívő? Tudatossá tette magában Istenhez tartozandóságát.

2. Az isteni Mester él – a véges emberi lélekben.

Olvasd csak: „Ő a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsősülöttje” (Kol. 1,15). Ennek titokzatossága is utána nyomozható. Egyházunk tanításának alapjai is leleplezhetők, küldetési ereje pedig az isteni parancsban pihen.

a) A tanítás égi erejével. „Intelmemet vegyétek, és ne ezüstöt, és tudást válasszatok inkább, mint aranyat” (Péld. 8,10). „A bölcs belátás kedvessé tesz, de az álnokok útja örvénybe visz” (Péld. 13,15). „Az okos szíve tudást keres, a balgák szája pedig bolondságon legel” (Péld. 15,14).

b) A kegyelem csodájával. „Isten ugyanis elég hatalmas ahhoz, hogy minden adományt bőven megadjon nektek, hogy mindenkor mindennel teljesen ellátva, készen legyetek minden jótetre” (2Kor. 9,8). „Mint gondos építőmester, Isten nekem adott kegyelmével alapot vettem, de más épít rá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá” (1Kor. 3,10).

c) Az égi kenyér ajándékával. „Atyáink mannat ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Kenyeret adott enni nekik.” Jézus így felelt: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak.” „Uram, kiáltották, add nekünk mindig ezt a kenyeret!” Jézus erre így szólt: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,31-35).

d) Krisztushoz való misztikus kapcsolódással. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Befejezésül az a kérdés marad: vajon az elforduló, vagy Feléje forduló embert egyformán kíséri-e az Úr? Az elsőt, az örök Gondviselő isteni jelenlétével, a másodikat a személyes ott lakozás égi kegyelmével. Mindenkit az Isten tart fenn és mindenkit az Isten vezet. De a bűnös bűneinek terhével maga keresi a szakítást, a „szent ember” pedig szeretetével és áldozatosságával áhítozza az odasimulást. –Nem is lehet elhagyni az Urat! Mert vagy veled van mint Bíró, vagy kísér mint Atya. Így még a bűnöst is Magához ragadja, és csak a nem akarónak szigorú a Bíró! – Legyen imánk: „Maradj velünk, mert beesteledik...” (Lk 24,29)...

6. beszéd: A kenyértörők szent együttese (Dogmatikus beszéd: Az Úr misztikus jelenléte)

Bev.: Égi Mesterünk földi búcsúzásakor kenyeret tört és kelyhet nyújtott bánatos tanítványainak mondván: „... ez az én testem... ez az én vérem...” (Mt 25,26 és 27). Hozzátette a végrendelkező Mester: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Az emmauszi tanítványok még kétkedő lelkükben sem feledték a Mester szavait, mert a csodás és ismétlődő kenyérszegésben reáismertek, hogy közöttük van a Mester. – Kérdezzük ma: vándorutunkon miért és mikor van velünk a Mester?

1. Közöttünk él a kenyértöréskor.

a) Mikor Péter és társai a Galileai tengeren halásznak, sejtő sejtéssel néznek a partra és suttogva mondják: A Mester az... Félve telepednek köréje... Halat és mézet kér, hogy erősítse hitüket, hogy az élő Mester van közöttük. „Jézus szólt nekik: „Hozzatok halat abból, amit most fogtatok”... Akkor Jézus fogta a kenyeret és adott nekik, ugyanígy halat is” (Jn 21,10 és 13). Ez a jelenet az egész emberiség munkálkodóinak együttesét mutatja. Köznapi elfoglaltságuk a kenyérért történik, mert a földi élet elernyedne a mindennapi kenyér nélkül. Épp ezért mondja az Úr imája: „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Lk 11,3). Ez a mi köznapunk!

b) A köznap hajnala és az ünnepnap megszentelődése a hívő katolikusoknak az áldozat ideje. Emlékezés. Az utolsó vacsora szent emléke, amely megismétli Urunk szent áldozatát. A köznap ünneppé lesz még akkor is, ha a napi kenyérkereset sokakat távoltart az égi Kenyér és Bor isteni áldozatától... Egyszerűen csak azért, mert akkor a földre száll az Úr, hogy megújhódó Áldozat legyen az élő Isten színe előtt. – Az ünnepnapon jelenlétünkben megismétlődik az utolsó vacsora és a keresztáldozat. Az Úr a földre száll, és a föld embere a földön is hódolattal alázkodik az ég Ura előtt. Jelen van az Úr Személye a földön, térdrehullik az ember alázatos meghódolással. – Jó nekünk ezt tudnunk, mert érezzük, hogy valóság az Úr ígérete: „Nem hagyalak árván titeket” (Jn 14,18).

c) De annál inkább jobb ez a tudat, minél inkább ébredesz bennünk az a hit is, amely szerint a kenyértörés útján az égi áldozat földi részesei lehetünk. Mi nemcsak szemlélők, hanem részesedők vagyunk! Az áldozat füstje mindnyájunkért emelkedik az égbe; a szent Eledelben való részesedés pedig a jóakarátú és tisztalelkű ember üdítő eledele és itala. – Így jelen van az oltáron az örök Áldozat, de jelen van a lélekben az égi Eledel...

2. Hogy az örök élet záloga legyen...

Majd tovább kérdezhetem: miért szállt közénk az Istenember?

a) A föld zarándoka nem elégszik meg azzal a felületes megfigyeléssel: születünk, élünk és sírgödörbe hanyatlunk. Erre a vándorútra nehezen vállalkoznék az esetleg megkérdendő emberfia. Ha pedig kérdés nélkül állítatik az életútra – amint a valóság ez –, akkor ugyancsak nem volna égi kegyelemnek nevezhető ez a terhes és szenvedéssel telített életút...

b) A föld zarándoka azonban többet tud magáról. A halhatatlan lélek hordozójának ismeri magát. Halhatatlan lelket lehelt bele az Úr... A földi élet nem teljesülés, hanem keresés... „Keressétek először inkább az Isten országát és annak igazságát, és ezeket mind megkapjátok” (Lk 12,31). Az ország pedig az élet országa, mert a Mester szerint az Ő országának nincsen vége. „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,2).

c) Még az örök élet eszközeit is megjelöli mondván: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Íme, erre a zarándokútra már örömmel mer vállalkozni az Isten indította égi követ, mert jól tudja: Atyánktól jöttünk és Atyánkhoz térünk!

d) Maga az életút sem lesz magányos és elhagyatott. A templom az Úr háza, ahol a kenyér csodás színe alatt megtalálod az Urat. Ugyancsak jelenlétét észleled a szentmisében, a szentáldozásban, de állandó Vendéged lehet a lélek szentélyében. Jól mondotta egy ártatlan kis első elemista leányka: „a Jé-

zuska a templomban lakik... Továbbá a Szent Kenyér színében az Oltáriszentségben és végül minden jó ember lelkében”. Bizonyára nemes édesanyja súgta ezt az ártatlan gyermeknek, akinek ajkán felcsendült az isteni igazság. „Kisdedek és csecsemők szájával hirdetteted ellenségeiddel szemben dicsőretedet” (Zsolt. 8,3). – Boldog lehet az ember, hogy ilyen módon vele marad az Isten.

Bef.: Földi kenyérünk – testi erőink forrása, égi Kenyérünk lelki erőink fokozása. Földi életet élünk – a kenyér erejéből, örök isteni életet élünk – az égi Kenyér csodájából. Terített asztal a föld a föld emberének, terített asztal az oltár az ég várományosának. Az első asztal kenyere – a földi család házanépét vonja maga köré, az Úr asztala a „szent kenyértörők” együttesébe vonja Magát a Mestert, Aki örök életünk szent záloga.

7. beszéd: A dicsőséges sírbolt

(Dogmatikus beszéd: Az életet adó halál)

Bev.: Közös tételnek állítható: földanyánk puha ágya vagy kőszikla nyoszolyája várja az ember testét. Minden egyes perc közelebb hoz a keresztekkel tűzdelt sírbolthoz, és mindenkit hazavár testi lényünk ősi anyja: a föld méhe. Egyszerűen azért, mert „por vagy és vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). – A tavaszi lendületű ember szomorú lélekkel tekint az „élet telét” ébresztgető gondolatok felé. Benne a rügyfakadás pusztulását sejtí és a virágszirmok lehullását siratja. – Az erőiben megfogyatkozott ember is elmereng a „megpihenés” elernyedésében, de még így is megrezenve húzza el magát a halál fagyos leheletétől. – A sírgödör a szerteomlás hírnöke. Még akkor is, ha virágfüzér és koszorúk ékítik a sírhantot... Az illatos virágok hamvadása csak élénkíti a pusztulás biztonságának szomorú tudatát. Mindez pedig nem gyarló érzélgősség, hanem az ember életére erősen reánehazedő lélekteher. A mulandóság, a pusztulás köde olyan nyomasztóan fekszik az ember lelkére, hogy elfedi előle a reményteljes kilátásokat. Ha nem is zuhan reá a pesszimizmus életet ölő kétségbeesése, mindenestre reánehazedik a nemtörődömség szürke letargiája. Mindig pusztító és gyilkos hatalom. Egyrészt a lélek horizontjára világító tüzét oltogatja, másrészt a tevékeny lendület erejét gyengíti. Szinte felsikong a lélek mélyéről ez a szörnyű fájdalom: minek a munka, ha a végén a sír mélyébe zuhan a fáradt ember?... Az embersírok így tekintenek az ember, a homo viator felé...

1. De mit mond számunkra – a „Kereszt Áldozatosának” sírja?

A Kálvária tövében azonban olyan sírt vájtak, amelynek áldott Halottja a Keresztről került a lepecsételt sziklaágyba. Halálos ítéletét a pilátusi írás jelezte: „Názáreti Jézus, a zsidók királya” (Jn 19,20).

a) Életét áldozatosság jellemezte. Életkirály voltát pedig a lélek parancsoló, erőt sugárzó fölénye biztosította. Népének több, mint három éven át Tanítója... Halászokból – jó hírt hirdető követeket küldött a nagy világba... Tanításának alaphangját a Messiás megérkezése adta, és tárgyi tartalmát az Isten és ember szeretet kapcsolata alkotta. Szavai nyomán a föld vesztett értékéből. Az Úr házanépének virágos kertjévé emelkedett, de az élet kielégítő Éden jellegét elvesztette. Igaz ugyan, hogy a föld is az Isten háza, de egyúttal a küzdő élet színtere is. Olyan hely, amely az Isten örök háza lakójává emeli a keresztest viselő embert. Ez a beállítás világnézeti alapokat adott. Az Isten és ember összetartozik. A kapcsolatot adó szeretet számai az égből eredeznek, és rajtuk emelkedik a magasba a földi ember.

b) Ez a tanítás hozta ezt az isteni szeretetet, amelynek áramlása a személyes kapcsolat útján nyer kifejezést. Ennek egyszerű alakja ez: az ég leereszkedik, és az ember a lélek szárnyán fölemelkedik. Van ebben fénygyújtás – az élet ködös tájai körül; van ebben segítség – a gyenge ember életét illetőleg; van ebben szerető bűnbocsánat – a sebzett térdű ember számára; van ebben szeretet – a kölcsönösség szolgálatára; van ebben az isteni természetben való részesedés – a természetfeletti kegyelem erejével.

c) Mindez az emberi élet megemlése, reményeinek felfokozása. Mintha azt hirdetné: nem a föld sara, hanem égi Atyánk szeretett gyermekei vagyunk... Olyanok, kik az égből jöttünk és az ég felé igényesedünk. Földön élünk, de az égből élünk... Földön élők, de az égbe törők vagyunk! Jól esik ezt hallanunk: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Nem csoda, ha az örök allelujája törtet az ég felé a Jeruzsálembe vonulás szent napjára! Bár a tömeg megérkezett, a **Messiás Királyt** köszöntötte... Mégis kicsengett énekükből a felszabadulást váró lélek reményeinek diadala is. Mintha azt kiáltotta volna a mámoros lelkű tömeg: ez a királyunk, aki az ember lélek szárnycsapásait Istenatyánk felé lendíti. – Rikító ellentétként annál szomorúbb és sötétebb lett a hangulat a Kereszt lábánál. Nemcsak az égboltozat öltözött sötétségbe, hanem a bizakodó lélek fénye is pislákolóvá lett. A Mesterben bizakodók hite is elesett... Júdas eladta, Péter eltagadta, a többi elszéledt... János is csak messziről követte... A fájdalom serlege az Édesanyának maradt, akit a Kereszt

tövében a bűnbánó Magdolna és János támogatott... Mintha azt hirdeté ez a szomorú jelenet, hogy a Mester kitartó, örök környezetét a szeretet emberei alkotják. Az Anya... a bocsánatot nyert megtérő... és a szeretet apostola... Ezeknek kíséretében tette meg az utolsó utat is: a sziklasír felé... A zárókö nemcsak az Úr testét fedte, hanem az emberek reménységének záróhantjává nehezedett... Ezért volt a lélekben is sötét éjszaka a Pászka ünnepének éjjelén...

2. És mit hoz számunkra – a feltámadás sírja?

A szeretet emberei nem tudtak távol maradni a sírtól; a szeretett Mester pedig megjelent előttük. Nem az ijesztő jelenés rettentő izgatásával, hanem a feltámadást hirdető jelenés boldog sugárzásával. Az ősi Írás biztatott ezzel, de a hit nem volt elég erős, elég izmos, élő a reménység megerősítéséhez...

a) Az emberi lélek vágyakozása is amellet szólt, hogy az isteni szeretet nagyságának és az ember végnélküli életet sóvárgásának diadalra kell jutnia. Reáborulhat a Mester életére a földiek gonoszsága, de nem győzedelmeskedhet rajta a halál végérvényesen élő hatalma sem. Aki Istentől jött, hogy mindenkit az Atyához vigyen, az nem lehet a földön uralkodó halál rabszolgája. Fölényes biztonsággal hirdette, hogy az Isten Fia. Az égi Atya állt mellé, hogy tanításának igazságát megpecsételje. Méltán mondja Szt. Pál: „Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk, s hiábavaló a ti hitek” (1Kor. 15,14). Az élet Ura a feltámadás szent csodájával igazolta égi Fiának isteni küldetését.

b) A Maga igaza mellett azonban azt is igazolta, hogy embertestvéreiről szóló szent tanítása égi igazság. Isten egyszülött Fia arról az emberi hivatásról beszélt, amelyet az ég Ura jelölt ki az embernek... Arról a hivatásról, amely a földi élet küzdelme és harca után az ég kegyelmének vételével az örök élet elnyerését célozza. Az ember szívesen hallgatta ezt a jó hírt, de megrendült a hite, midőn az isteni Mester halálát látta. Hogyan lehetne igaz a tanítás, amelynek Mestere maga is szolgája a mulandóságnak?... Erre a kérdésre csak a dicsőséges sírbolt adhatta meg a megnyugtató feleletet: az a sziklasír, amelynek lábánál angyal hirdette: „Föltámadt, nincs itt” (Mk 16,6).

c) Az igazi élet mértéke mellett – csak az élet szólhat. A halál a végesség előtti meghunyászkodás, a felébresztett remények lehullása. A feltámadás az élet diadala. A húsvéti hajnal azt hirdeti, hogy a diadalmas Mester az életet, a győzedelmes életet juttatta hatalomra. A halál szemfödele nem marad végleges zárólepel, a bomlasztó sír nem marad örökké záruló hatalom, az erkölcsi és vallási érték nem lesz mulandó semmiség... Az emberi élet belső tartalma végnélküli érték. Gyűjtött energia, bontakozó élet, szíromba szökkenő szépség, mely a végnélküli életben nyer valóságos teljesülést. Ez pedig végül is annyit jelent, hogy a földi kincsek vesztek értékükből és a lelki fejlődés, a belső élet nyert végnélküli diadalt. Az emberek vágyakozása erre felé hajlik, de bizakodó hite nehezen tudja magába zárni ennek a diadalmas reménynek a szépségét. Mintha rettegne attól, hogy ábrándokban él és színez káprázatos varázsképeket, kergetve azokat... Ez a nagy és nagyon is vigasztaló kép merészvonalúnak és távolfekvőnek látszik. Vele szemben igen erős tónusa van a temetőben sorakozó sírhantoknak. Nem látni egyiket sem, hogy életet hirdete a rideg halállal szemben... Különösen azért sötét ez a tónus, mert sápadt arccal, tört tagokkal, elálló szívveréssel fektettette koporsójába halottját a sirató ember... Még emlékének is határt szab az idő... Akit többen szerettek, azt sokan és tovább gyászolják, de akihez kevés szeretetszál fűződik, azt hamarosan elfeledi a világ... A végzett jó cselekedetek még ideig-óráig fennmaradnak... De ezek is azok emlékfüzére, akik nagyot alkottak a családok, a népek, a világ életében... Az egyszerű, szürke ember tettei hová tűnnek? Pedig ezek is életadatok, ezek is lélekből eredő megfeszülések... szenvedések... gyötrelmek... győzelmek...

d) De az ilyen győzelem azután is örök érvényt követel... Annál is inkább, mert az evangéliumi Mester szegénynek, törtnek, gyarlóbbnak egyaránt – jótettek arányában – ígéri az örök életet. A falat kenyértörés, az üdítő pohárnyújtás elég az örök Bíró dicsérő ítéletére. A Mester szavaiból kicsendül, hogy a föld fölött aratott diadal és a szeretet kiáradó jósága az ember igazi értékét adja. Ezt pedig a szegény és gazdag egyaránt tudja teljesíteni. Sőt talán nagyobb a befelé gyűjtőnek érdeme, mint a kifelé dolgozóértéke. Az előbbi ugyanis a kicsiségek művészetének nagymestere, az utóbbi pedig a zajos nagyvonalúság dobverője. Az az ember jut közelebb az éghez, aki csendesen elfordul a földtől és áhítatos lélekkincs-osztással érdemezi magát az égi Atya szeretetére. – Az égi Atyához azonban az a gyermek esik a legközelebb, aki a végnélküli élet örömeinek a teljességét élvez. Az a győzedelmes, aki a földi hatalom legnagyobbját, a halált örök életével meggyőzi. Ezért akar végnélküli életet az ember, mert ebben találkozik az Atyával és itt élheti a bűnök salakjától mentes tökéletes boldogságát.

Bef.: A földi sírok ennek a hitnek az erejét gyengítik, de **Krisztus üres sírboltja** ennek a reménységnek biztonságát hirdeti. A halál minden ember ura, de az Úr a halál felett is győzedelmeskedik. A feltámadott Krisztus teljesíti a róla szóló jövendöléseket és harmadnapon túl életre támad. Ő a megtes-

tesült Ige, Aki emberi alakban viselte a föld terhét és a fájdalmas halál keservét, de istenségének hatalmával dicsőségesen feltámadt. Sírja beszédes sír lett, szeretteihez, az egész emberiséghez szól. Azt hirdető, hogy a végnélküli életbe vetett hit szent igazság, és reményeink az Istenatyához való átívelés élő valósága. – Az evangéliumi Mester dicsőséges sírja ezt sugározza a „homo viator” felé. Az evangéliumi Mester dicsőséges sírja ezt sugározza a „homo laborans” felé. Az evangéliumi Mester dicsőséges sírja ezt sugározza a „homo renatus” felé. Így örömről, hitről, reményről boldog erősítője a dicsőséges sírbolt.

*

– Most adjunk **néhány igen rövid ötletet**, amelyek a húsvéti gondolatok körében fejtegethetők...

1. beszéd: Milyen remény pislákol az apostolok lelkében?

Bev.: A Mester a jobb élet hirdetője és megszerzője.

1. Jövőről beszélt a Mester.

2. Az élő jövőt remélte az ember...

Bef.: Az apostol lelkek lassan hajolnak ennek értésére.

2. beszéd: Hogyan fokozódott az apostolok öröme?

Bev.: Egyesek – egymás után híreket hoznak.

1. Felröppen az Úr feltámadásának híre.

2. Erősödött a jelenések nyomán az apostolok hite.

Bef.: A híreket többen tapasztalattal erősítik.

3. beszéd: Meddig tartott a fellobogó remény?

Bev.: Ameddig velük volt, addig reméltek... De azután?...

1. A látások híre felébresztette a reményt.

2. A látások ténye felébresztette a hitet.

Bef.: Azután tartott a halálig.

4. beszéd: Tart-e most is az isteni remény?

Bev.: A mai ember élete erősen „anyaghoz” ragadó! De lelke Isten után epedez...

1. Tart a remény lelkünkben.

2. Mert kegyelemmel erősíti Krisztus életünket!

Bef.: Ma egyenesen igénylik a reményt!

5. beszéd: Reményünk ereje – az égi Kenyér

Bev.: De mi honnan merítjük a hitehőnket?

1. Az emmausziak a kenyérszegést ismerték fel Mesterükének.

2. Mi a „Kenyér” erejéből éljük életünket.

Bef.: A Szent Kenyér lélekeledel.

6. beszéd: Reményünk tárgya: örök életünk

Bev.: A földi zarándokéletünk merre tör?

1. Krisztussal élünk.

„Krisztus meghalt bűneinkért, amint az Írás is mondja. Eltemették és harmadnapon föltámadt. Ez is az Írás szerint” (1Kor. 15,3-4).

2. Reményünk tárgya a hitünk.

„A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

Bef.: Amit remélünk, abban hiszünk!

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: A földre csorduló égi kegy

(Dogmatikus beszéd: Az Úr igazi áldása)

„... majd bevisz téged az Úr a tejjel-mézzel folyó földre... mindenkor az Úr törvénye legyen a szádban, mert erős kézzel hozott ki téged az Úr Egyiptomból” (2Móz. 13,5 és 9).

Bev.: A keresztény ember gondolatában a legszentebb az isteni szeretet áldozata. – Miben táruul ez élénk?

1. Csordul a Mester Vére.

Az Isten teremtő tervében öröktől fogva úgy él az ember, mint az Ő képe. Azt is mondhatnám: úgy él ez a kép, hogy kialakítója – Isten kegyelmével – a boldog ember. Ennek gyökérzete három igazság.

a) Olvasd csak: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Olvasd csak: „Minden óáltala lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett (Jn 1,3). „Boldog, aki megmossa ruháját a Bárány vérében! Joga lesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,14).

c) Olvasd csak: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

2. És lélekbe ömlik az élet méze.

De mi ennek isteni valósága, és emberi élet kidolgozta végnélküli értéke?

a) Az isteni kegyelem állandóan leszálló égi ajándék. Olvasd csak: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) Az emberi feldolgozás és értékesítés állandó erőfeszítés. Olvasd csak a talentumok példabeszédét: „...Amikor elnyerte a királyi méltóságot, mégis hazatért. Hívatta szolgálait, akiknek a pénzt adta, hogy megtudja, ki mennyit szerzett vele” (Lk 19,15).

Bef.: Így: örök Szeretet és értünk bemutatott Áldozat az élet Ura, de végnélküli boldog úton járó a hazakívánczó ember.

2. (Introitus) beszéd: Az Úr legnagyobb tette

(Dogmatikus beszéd: Fiát áldozta)

Bev.: De miben áll és hogyan csordul az isteni kegyelem a föld emberének lelkébe? Jól jegyezd meg: képére teremtette az embert és boldogságra üdvözíti az embert. – Hogyan?

1. Szeretettel vezeti az ember sorsát.

Ezt a történelem igazolta.

a) Ószövetségi tapasztalat. Kinyilatkoztatások sora. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

b) Az emberlélek vágyainak személyes teljesítése. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. És emberek megváltására adja égi Fiát.

Ez a nagypénteki áldozat.

a) Ezt ígéri az Ószövetség. „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töregett össze; a mi békességünkért van rajta fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

b) Ezt teszi életünk boldogító alapjává. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

Bef.: De minden diadalt arat – a feltámadás csodájában. Ezt pedig azért kell örvendezve hirdetnünk, mert ez az életünk igazi alapja. „Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14).

*

1. (Oratio) beszéd: A világ gyógyszere (Dogmatikus beszéd: Isten legnagyobb adománya)

Bev.: Miben jellemezhető az Isten szeretete? A felelet első része: képére teremtett és a világgal gazdagított. De a felelet legmegemelőbb része ez: Egyszülöttjének küldésével gazdagított. – De hogyan áll ez a tétel?

1. Világnak adtad.

Isten a Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Tehát félénk táru. Az Isten belső életének Egyszülöttje. Őt is nekünk adja, hogy gazdag legyen az emberi élet. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Nekünk is adományozd!

Most az egyetemes ember gyarapodása után azért fohászkodunk, hogy mi egyénenként is gazdagodjunk.

a) Istent igénylő legyen a lelkünk! Legyen lelkünk áhítozása ilyen tartalmú: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) Istent bíró legyen az életünk. Legyünk ilyenek: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

c) És diadalmasan éneklő legyen a dalunk. „Mester, jó, hogy itt vagyunk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet” (Mk 9,5).

Bef.: Az élet orvosa Krisztus, és az ember éltető gyógyszere: Krisztus kegyelme.

*

1. (Graduale) beszéd: Az öröm napját ünnepeljük (Dogmatikus beszéd: A feltámadás hatása)

„Ez az a nap, amelyet az Úr megszabott, ujjongjunk és vigadjunk rajta... Mondja tehát Izrael, hogy jó, hogy irgalma örökkévaló” (Zsolt. 117,24 és 2).

Bev.: Az emberi lelket így lehetne röviden meghatározni: ünnepeket váró és áhítozó isteni küldött. – De mi adhatja az emberi lélek legnagyobb örömtartalmát?

1. Megváltott az ember.

Ez az első tény. De mik ennek a tárgyi mozzanatai?

a) A Nagypéntek tette. Ez a megvalósító Áldozat. „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

b) A Húsvétvasárnap igazolta. Ez a valósággá igazolás az isteni tanítás igazolása: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). Ezért zengheti a mai napról: „Ez az a nap, amelyet az Úr megszabott, ujjongjunk és vigadjunk rajta” (Zsolt. 117,24).

2. Boldog lehet az ember.

Égből jöttünk, hová vágyunk? Egekbe!

a) Üdvössége biztosított. Ez az életünk végső célja. „Ha ugyanis halálának hasonlósága által egybenőtünk vele, akkor föltámadásában is úgy leszünk” (Róm. 6,5).

b) Üdvössége – megvalósítható. De ez a nagy kegy egyéni munkával együtt valósul. Isten adja a kegyelmet. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Ez az ég leereszkedése. De ember alakítja az isteni életet. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). Ez pedig a tevékeny életet teremtő erőfeszítése.

Bef.: Vajon nem az-e az az örömnappal, amelyért örökké hálás az emberi nem?

2. (Graduale) beszéd: A Bárány megváltotta nyáját (Dogmatikus beszéd: A megváltás lényege)

„Victimae paschali laudes immolent Christiani”.

Bev.: Távol voltunk az Istentől. Ez az egész Ószövetség tanítása és a történelem bizonyossága. – És mit hozott a megváltás?

1. Közel hozott az Istenhez.

De miben áll ez?

a) Bűneink bocsánatában. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) És az isteni természet vételében. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

2. Fiúként emelt az Istenhez.

Ennek is belső áthasonulás a lényege.

a) Tárgyilag így határozható meg: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Tartalmilag így állapítható meg: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

c) Valóságban pedig így élvezhető: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: A „Bárány Vére” – az ember istenivé alakulásának bére!

*

1. (Offertorium) beszéd: Az angyal szállt...

(Erkölcsei beszéd: Az angyal szava)

„Az Úr angyala leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült... Az angyal így szólt az asszonyokhoz: „Ne féljete! Tudom, Jézust keresitek... Nincs itt. Föltámadt, amint megmondta” (Mt 28,2 és 5).

Bev.: Emberi hitelt az igaz ember szava adja. De belső lélekhitelt Isten szava biztosítja. – De hogyan közölte a feltámadás hírét az Isten?

1. Angyal ajkával üzenetet közöl.

A Húsvét hajnala kettős mozzanatot tár elénk.

a) Szerető lelkek mennek a sír megtisztelésére. „A hét első napján kora hajnalban kimentek a sírhoz és magukkal vitték az előkészített illatszereket is” (Lk 24,1).

b) Angyali hang hangzik a lelkek megemelésére. „Még magukhoz sem tértek meglepetésükből, amikor ragyogó öltözetben két férfi állt mellettük. Félelmükben földreszegezték tekintetüket, de azok megszólították őket: „Mit keresitek az élőt a holtak közt? Nincs itt, föltámadt. Jusson eszetekbe, mit mondott nektek, amikor még Galileában volt...” (Lk 24,4-6). – De mindennek mi a végső hivatása?

2. Ember angyali üzenetnek örvendjen.

És miben álljon ez az öröm?

a) A Húsvét megváltó erejének elfogadásában. Ezért az első lélekfelelet ez: „Mária Magdolna, Johanna, Mária, Jakab anyja és még mások hozták ezt a hírt az apostoloknak. De azok üres beszédnek tartották szavaikat és nem hittek nekik” (Lk 24,10-11). De azután ilyenné lesz a lélek: „Erre ők is elbeszéltek, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél” (Lk 24,35).

b) Az isteni ígék felébresztő birtoklásában. „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26).

c) És az isteni élet kialakulásának boldog munkájában. „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az Emberfia ad majd nektek: mellette tanúskodik az Atyaisten” (Jn 6,27). – De gyökérezetben az Isten tevékenykedik. Mert Ő műveli a jóakarást és a véghezvitelt a jóakarát szerint.

Bef.: Ezt a hitet és ezt az új életet csak Isten közölheti és segítheti az emberben. Boldog lehet a lelkünk, mert erre a hírre és erre az életre méltatott az Isten.

2. (Offertorium) beszéd: Jövendölése teljesült (Dogmatikus beszéd: Az Úr és a feltámadás)

Bev.: „Feltámadt Krisztus e napon!” – ez a diadalmas ének zengett a feltámadási körmeneten. – De kérdezve kérdezzük, hogyan kell gondolkodnunk erről az öröme hangoló isteni eseményről?

1. Az isteni hang előre hirdette.

A feltámadás alaphangja: diadalmas az élet a halál felett.

a) Van ennek – öszövétségi dallama. Ez a Messiásra vonatkozó előrejelzés. „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia” (Lk 24,46).

b) Van ennek a Mester ajkán csendülő énekakkordja. Ez pedig a Mesternek Önmagát megemelő égi szava. „Le tudom rontani Isten templomát és három nap alatt fölépítem azt” (Mt 26,61).

2. Az égi Atya megvalósította.

Valóságban kettős itt az égi Atya szeretet szava.

a) A feltámadás ténye az isteni elégtételadás elfogadása. Bűnözött az ember, és elégtételt adott – az Istenember. Ennek záró mozzanata: a diadalmas föltámadás. Ezért mondja az Írás: „Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Lk 24,26).

b) De a feltámadás ténye – az emberi hitnek valóságos bizonyítéka. Ezért olvassuk: „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia” (Lk 24,46). „Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk és hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14).

Bef.: Szólt az Úr, és igazságot hirdetett – a „nagy nap diadala”.

*

1. (Secreta) beszéd: Örök gyógyszert adj nekünk! (Erkölcsei beszéd: Az áldozatod felhasználása)

Bev.: Az emberi lélek áldozattal fordul az egek felé. „Tudom, Istenem, hogy vizsgálod a szíveket s szereted az egyszerűséget: azért én is szívem egyszerűségében, örvendezve ajánlottam fel mindezeket s láttam, hogy itt levő néped is nagy örömmel ajánlotta fel neked ajándékait” (1Krón. 29,17). – Ez az Isten szeretetét akarja megszerezni.

1. Húsvétod megváltása megszerezte.

Az ember életét Isten felé fordulva így lehetne jellemezni:

a) Bűnben élt az ember.

b) Bűnbocsánatot adott az Isten. – Jól jegyezd meg: „Másnap látta, hogy Jézus közeledik feléje. Megszólt: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét” (Jn 1,29). „Boldog, aki megmossa ruháját a Bárány vérében! Joga lesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,14).

2. És így életünk az örök életet élvezheti.

A törtető ember ősi vágya: élet.

a) Földi vonatkozásban. Ez a tapasztalat igazolása szerint a legősibb vágy.

b) Örök értékelésben. Ez a lélek megfigyelésében és igényeskedésében a legmélyebb életérték. Erről mondja a Mester is: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Az emberi életvágyak valóságát – a feltámadás biztosítja.

*

1. (Communio) beszéd: A Feltámadott útja (Dogmatikus beszéd: A feltámadott Krisztus munkája)

„Az Úr valóban föltámadt és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

Bev.: Hová megy és hol köszönt be a feltámadott Mester? Égből jött, földön járt és égbe tér. – De milyen utat jár valójában?

1. Isten mások világában.

Ige eredését jelzi az Írás: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). – Tehát hová tér az égi Mester?

a) Örök Atyjához. Erről szól a főpapi imájában. „Én megdicsőítettelek téged a földön. A művet, amelynek elvégzését rábízta, véghezvittem. Most dicsőíts meg engem te, Atyám, magadnál, azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett” (Jn 17,4-5).

b) Az életet várók tornácához. Magával vitte az üdvözülést várók lelkét. „Ezért mondja az Írás: „Fölmént a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat” (Ef. 4,8).

2. Magával vitte az üdvözülést várók lelkét az élők világába.

Itt a föld embereiről van szó. Elment a Mester az övéihez.

a) Mégpedig az elhagyott apostolokhoz meg övéikhez. Ezért olvassuk: „Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Én vagyok, ne féljete” (Lk 24,36).

b) És azután az Istent keresőkhöz. Ezért mondja az Írás: „Ujjongjanak és örvendjenek benned mindazok, kik téged keresnek! Magasztaltassék az Úr! – mondják mindenkoron, kik örvendeznek szabadításodon” (Zsolt. 69,5). És ezért ígéri a Mester: „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). Ezért is talál Reá minden alázattal kereső lélek.

c) Végül – lelkünk szentélyében. Ennek a találkozásnak lelki átalakulása így színezhető: „...és magam János láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem leszáll a mennyből, Istentől. Díszes volt, mint a völgyének fölkesített menyasszony” (Jel. 21,2).

Bef.: Jól meg kell jegyezni: „Az Úr kegyelmeit örökké éneklek, hűségedet szájjammal nemzedékről nemzedékre hirdetem. Mert te mondtad: örökre épül irtalmam az égben, hűség szilárdan áll a mennyekben” (Zsolt. 88,2-3). Akár a földön, akár az örök tájakon.

2. (Communio) beszéd: Az apostolok és híveik megerősítése

(Erkölcsi beszéd: Kinek jelent meg az Úr?)

Bev.: A nagypénteki „eltávozás” a halál látszólagos győzelmét hirdette. De a „győzelmes Mester” élő jelentkezése mellett a tanítványok és hívők erőforrása. – Figyeljük csak az Írás szavait.

1. Megjelent az apostoloknak.

a) Megjelent az emmauszi kételkedőknek. „Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük” (Lk 24,30-31).

b) Ezt hirdeti ez a folytatólagos szöveg: „Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Én vagyok, ne féljete... Nézzéte kezemet és lábamat!” Én vagyok. Tapintsatek meg és lássáte! A szellemnek nincs húsa és csontja, mint nekem. E szavakra megmutatta nekik kezét és lábát...” (Lk 24,36 és 39-40).

2. És megjelenék híveinek.

Az emberi lélek örök igényese az Istennek és vágyakozója az Isten közelségének.

a) Ezért adja Magát csodásan a Mester – és észrevehetően. „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

b) Ezért lakik bennünk láthatatlanul. Ezt jelzi az apostol mondván: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

Bef.: Erő tehát a feltámadt Krisztus, hogy istenivé legyen a feltámasztandó ember.

*

1. (Postcommunio) beszéd: A húsvéti áldozat eredménye

(Erkölcsi beszéd: Az örvendező lélek sóhaja)

Bev.: A Kereszt az isteni Mester áldozata. – De mit hoz nekünk ez a Kereszt?

1. Telítettél – a feltámadási hit örömevel.

Az isteni Küldött testének diadalát hirdeti a feltámadás.

a) Ezt érzik az emmausziak. „...Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?... Erre ők is elbeszélétek, ami az úton történt, és hogy hogyan

ismerték föl a kenyértörésnél” (Lk 24,32 és 35).

b) Ezt érezzük, a későbbi utódok is. **Ebben** találunk megnyugvást!

2. Áldj meg az odasegítő jámborság kegyelmével!

Az emberi élet belső átalakulása kell ahhoz, hogy az isteni életre hangolódjék a lélek. A Mester ígérete így szól: „A trónon ülő így szól: „Íme, újjáalkotok mindent” (Jel. 21,5).

a) Átalakít – az isteni kegyelem. Olvasd csak: „Szolgáljatok egymásnak azzal a kegyelmi ajándékkal, amit kiki nyert, mint Isten sokféle kegyelmének hű közvetítői” (1Pét. 4,10).

b) És állandó **élőjévé** alakít a jámborság. Olvasd csak: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Az áldozati oltár volt a Kereszt, és léleküdvözülés, boldogság lett a szerzemény.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegére épített beszédek

Az Evangélium szövege így hangzik: „Ketten közülük még aznap egy Emmausz nevű faluba mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyira fekszik. Közben beszélgettek mindarról, ami történt. Miközben beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett és csatlakozott hozzájuk. De szemük el volt takarva, hogy föl ne ismerjék. Megszólította őket: „Miről társalogtok itt az úton?” Erre szomorúan megálltak. Egyikük, akit Kleofásnak hívtak, hozzáfordult: „Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja, mi történt ott ezekben a napokban?” „Micsoda?” – kérdezte. „A názáreti Jézus esete, felelték, aki szóban és tettben nagyhatású próféta volt Isten és az egész nép előtt. Főpapjaink és előjáróink halálra ítélték és keresztre feszítették. Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. De ma már harmadnapja annak, hogy ez történt. Igaz, hogy néhány közénk tartozó asszony megzavart minket. Azzal a hírrel tértek vissza, hogy angyalok jelentek meg nekik, akik azt állították, hogy él. Társaink közül néhányan a sírhoz mentek, és úgy találtak mindent, ahogy az asszonyok mondták. Őt magát azonban nem látták.” Erre ő így szól: „Ti oktanok, milyen nehezen hiszitek mindazt, amit a próféták jövendöltek! Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemelessen dicsőségébe?” Aztán Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban róla szól. Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Ugy tett, mintha tovább akart volna menni. De azok marasztalták: „Maradj velünk, kérték, mert esteledik és már lemenőben van a nap.” Betért tehát, hogy velük maradjon. Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és oda nyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük. „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” Még abban az órában útrakeltek és visszatértek Jeruzsálembe. Ott egybegyűlve találták a tizenegyet és társaikat. Azok ezzel fogadták őket: „Az Úr valóban föltámadt és megjelent Simonnak.” Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél” (Lk 24,13-35).

Itt elég közel esik egymáshoz az ünnep **gondolata** és az **evangéliumi szöveg**, mert amit az ünnep ünnepel, azt hirdeti az Evangélium szövege is. Azt azonban elérhetné a most következő beszédvázlatok sora, hogy reáveze a szónokot arra, hogy miképpen szélesíthető **beszéddé** a rövid, erőteljes és közvetlen hangú leírás. – Természetes, hogy mi nem akarnók és nem is tudnók lehatárolni az önállóan megszületett gondolatokat, hanem csak arra terjeszkedünk ki, hogy a feltámadás tényének támasztékait érintsük. Mármost, aki szélesebben akarná fogni a kérdést, az igen szép tételeket találna azon a területen, amely az **ember életútját** fejtegetné. Az ilyen beállítás mellett elsősorban szólhatna a **bizakodó reményt adó Krisztusról**, majd beszélhetne a **kétkedő léleknek találkozásáról a Mesterrel**, azután fejtegethetné a Mester **megtalálásának örömeit** is. Mindezt folytathatnók: a **hazatérő hírnök lelkének örömeivel**, majd a **megalapozott hitből élők áldozatos tanításával** stb. – Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: A kétkedők

(Erkölsi beszéd: A kétkedés lélekgyökérzete)

Bev.: „Feltámadt Krisztus! Alleluja! Örvendezzünk!” – Így zendül fel a feltámadási ének. Mintha azt hirdetné: a Mester diadalmas feltámadással bélyeget ütött örök életet hirdető isteni „nemeslevenítkre”. Mert Maga a Mester zászlót lenget és azt súgja, zúgja: „bízattok, én legyőztem a világot” /Jn 16,36/. Tehát örülni és vigadni kell, mert a Mester diadala miatt hinni lehet, hogy az emberi élet és munka sem hiábavaló gyötrelem, hanem olyan szent megfeszülés, melynek értéke végül is – **örök**. Előtted áll Krisztus! Szenvedett, meghalt és feltámadott!... Bizzál ember! Te is a feltámadásban éled életedet. Ámde ennek ellenére mégis az emberek egy része szárnyaszegett, letört. Látjátok és halljátok a feltámadás tényét, de lelkük zimankós telét a tavasz sugarának öröme mégsem indítja bontakozásra. – Mi az oka ennek? Legyen ez a beszédünk tárgya, és feleljünk reá két mondattal.

1. A helyes látás hiánya az első ok. Keveset beszélek azokról, akik **nemtörődök**. Ezek nem keresnek, tehát nem is találhatnak.

a) De már reá kell mutatni azokra, akik az élet **megsemmisülésétől remegnek**, mert a halállal az élet összeomlását **látják**. Azok ezek, akik nem hisznek a lelkük zsongó szavának, mely **életet** sürget; ezek nem hisznek a **saját „én”-jüknek**, „aki” nem akar megsemmisülni... De azután nem hisznek annak a pecsétnek sem, amelyet a feltámadott Krisztus ütött az életre.

b) De vannak olyanok közöttünk, akik elvben vallják a feltámadást, mégis törött a lelkük, és összeomló az életük, mert **ingadozók és bizonytalankodók...** A mai Evangélium megmagyarázza: „Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Lk 24,26). – Nem értette az apostolok egyike-másika és nem érti a mostani emberek egy része sem azt a valóságos életdalt, hogy a szenvedés alapcsengésében a mulandó világnak örök értékűvé való átváltásának akkordja cseng. Pedig ennek a gondolatnak a megértése szárnyat adna az embernek. Mert így eszköz jelleget nyer a szenvedés, és célt ér az élet. Nem szabad felednünk, hogy az igazság ez: **csak a Golgota után jön a feltámadás!**

2. A kételkedők lelkét másodsorban a kemény szolgálattól való félelem teszi bizonytalanná.

A márványt kopácsolják, és úgy finomul szoborrá... Az élők szoktatása sokszor kellemetlen, de eredményes... A kemény következetességgel kikényszerített munka és szenvedés hasznos életerővé változik...

a) Az ember öntudattal dolgozik. Tudja, hogy él, tudja, hogy szenved, érti azt is, hogy a szenvedés leszorítja; de azt a viszonyt is meg kell értenie, amely a harcra fájdalom és a belőle fakadó eredmény között van. Az igazság ez: a **szenvedés** készségesen vállalandó **eszköz**, mert csak ennek **eredője a diadalmas élet!**

b) Azt is látnunk kell, hogy a szenvedés útja erősíti és **kifejleszti – a felsőbbrendű életet**. – Nagy emberek azok, akik küzdeni és győzni tudnak. – Krisztus is erős lélek: viseli Keresztjét... De elnyeri az égi Atyától a feltámadás dicsőségét. – A természetnek hinni kell, amely minden fejlődést töréssel és robbanással juttat diadalra. Hinni kell a nagy embereknek, akik a küzdés útján lettek nagyok. Hinni kell Krisztusnak is, akinek szenvednie kellett, hogy diadalmaskodjék a feltámadásban. – Ebben örök segítődd ennek az isteni igének szava: „Bölcsességet beszél az igaznak szája, és igazságot szól nyelve. Szívében van Istenének törvénye, s nem ingadozik lépése” (Zsolt. 36,10,31). – Erős legyen a lélek, és diadalmas lesz az élet!

Bef.: A mai ünnepről azt az igazságot kell magunkkal vinnünk, hogy a feltámadás gondolatának megértése és a szenvedés lélektanának felbecsülése adja **az élet értékét és igazi értelmét**. Krisztusnak így kellett bemennie országába. Neked is így kell bemenned „Isten országába”, hogy – szenvedéseid nyomán kifejlődve – belőled is kisarjadjon a diadalmas **isteni ember**. Ne felejtsetd az Írás szavait: „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa; el vannak ők ültetve az Úr házában, virulnak Istenünk házában udvaraiban” (Zsolt. 91,13-14). Mégpedig itt a földön és az örök életben egyaránt!

*

Ez a beszéd reáépíthető a következő példákra:

a) Karácsonyfán láttam ezt a kis és nagyon érdekes díszecskét: az „**Olimpia jelvénye**” volt a fa éke, és a következő szöveg volt rajta: Halló, itt Róma! A „lelki olimpia” résztvevői részére figyelmeztetést ad Szt. Pál. „Játék szabály”: a versenyző is csak akkor nyer babérkoszorút, ha szabályszerűen küzd. – **Alkalmazás:** Isten az élettörvények hozója, és az „élet nagy színjátékán” vagy „Olimpiáján”

csak a szabályok szerint küzdőé az örök babér.

b) Vagy ez a példa is segíthet: Madách „Ember tragédiájának” végső szavai vehetők: „Ember küzdj és bízva bízzál!” – **Alkalmazás:** csak harc útján érhető el a diadal!

c) Vagy alkalmazható volna ez a példa is: **Lasance**, a híres lelkipapok egyike írja imakönyvében: a küzdelmes önfegyelmzés még világi szemszögből is kívánatos lélekmunka. Bölesen mondja az Írás: „Katonasor az ember élete a földön...” (Jób 7,1). Gyakorold ezt, ember, és tiéd lesz a szellemi diadal!

*

2. beszéd: Az égi kényszer

(Erkölcsei beszéd: A lélek gerjedése)

Bev.: Az emmauszi tanítványokkal együtt van az Úr! Nem ismerik fel. Kényszerítik, hogy velük maradjon. – Kérdés: mi hozza állandó közelségbe az Urat és hogyan ismernek reá, hogy valóban velünk van az élet Ura?

1. A szeretet áramlása hozza hozzánk.

Az Úr itt jár köztünk, de nem látjuk.

a) A jelenlétéről Ő így beszél: „Amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettetek” (Mt 25,40). Ez ugyan az utolsó ítélet szava, de az életben velünk lévő Mester észlelése. Mi tehát a jelzés? – Ha szeretetből jót cselekszel, akkor veled van a Mester. Az Istent kereső tehát azt kövesse, legyen sok szeretet-gyakorlatot és így magához kényszeríti a Mestert.

b) A jelenlét állandósulását pedig kényszerítse ki az ember. De mivel? Kérni kell: „Maradj velünk!” (Lk 24,29). – Péter megrettenve Fenségtől azt mondotta: „Menj ki tőlem, Uram!” (Lk 5,9). Én azt mondom: Szállj és maradj nálam!

2. A viszontszeretet érzése jelzi: velünk az ég Ura!

a) Megismerem a szeretet sugallatát... Ez tárgyi észlelés.

b) Megismerem a szeretet indította lélekgerjedezséről... Ez alanyi értékelés.

Bef.: Mindez kettőt mond nekem: az Úr a szeretet gyakorlásában velem van. És az Úr a szeretet érzésében bennem éli és értékelheti titkos életét. A szeretet gyakorlása tehát hozzám kényszeríti és az ég leereszkedő kegyelme, az Úr vételének kegye, a „gerjedezés” ajándéka a velem való élés örömet érezteti a Krisztust kereső emberrel.

3. beszéd: Fides in resurrectione

(Dogmatikus beszéd: A feltámadás tényének értéke)

Bev.: „Ha Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14). Ezt mondja Szt. Pál. – A hiten épül minden a feltámadást illetően. Tehát az Úr az isteni tények elfogadására helyez mindent. Hogyan áll elénk a feltámadás ténye?

1. Történelmi esemény és mégis misztérium.

a) Tény és észlelhető esemény. Ezt így írja le az Írás: „A hét első napján kora hajnalban kimentek a sírhoz és magukkal vitték az előkészített illatszereket is. A követ a sírtól elhengerítve találták. Amikor beléptek, nem találták az Úr Jézus testét. Még magukhoz sem tértek meglepetésükből, amikor ragyogó öltözetben két férfi állt mellettük. Félelmükben földreszegezték tekintetüket, de azok megszólították őket: „Mit keresitek az élőt a holtak közt? Nincs itt, föltámadt. Jusson eszetekbe, mit mondott nektek, amikor még Galileában volt” (Lk 24,1-6). – Majd valóságos jelenését így közli az Írás: „Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Én vagyok, ne féljetek” (Lk 24,36).

b) De teljes átértést tekintve: misztérium. Ez annyit jelent, hogy az ész alázatos behódolását követeli. De ne félj ettől! Minden ismeret mély – titok... Hódolatot követel a közlő részére és újabb erőfeszítést kér a befogadó részéről. Az igazság ez: a titokszerű erőre hangoló.

2. Misztérium jellege mellett mégis emolumentum.

a) Az isteni közölt életigazságokat nem merev tételként adja az Egyház. A hithez tehát ragaszkodni kell, mert isteni íge. De élni kell, mert életnek gyökérzete.

b) Az Úr feltámadása végül is hittitok. De életfakasztó ereje isteni kegyelem. Ebből születnek Szt. Ferencek, szüzek és vértanúk! Új Élet! Szébb élet! Jobb élet! Kívánatosabb élet! Lám: a megújhodás

ezen a tételen épül: és isteni életté virágzik!

Bef.: Uram! Misztériumaid ilyen megértést adjanak nekem! Legyen tehát a hittel odahajló, a Mesterhez fonódó a lelkem, de legyen isteni életet fakasztó a feltámadás hitéből táplálkozó életem.

4. beszéd: A bizalmatlankodó tanítványok

(Erkölcsei beszéd: Hogyan lesz az ember az Egyház híve?)

Bev.: A történések szem és fültanúi hogyan alakulnak az események indítóiává?

1. Mit mutatnak az emberek bizonytalankodásai?

a) Péter – az erősködő és megtagadó.

b) Az emmausziak... „ma már harmadnapja annak, hogy ez történt...” (Lk 24,21).

c) Tamás... Látott **mindent**, de mégis: „Hacsak... kezemet oldalába nem teszem, nem hiszem” (Jn 20,25).

2. És mit hoznak számunkra –az Isten kegyelmei?

a) Péter... **Reánéz** az Úr, és megtér.

b) Az emmausziak... Kenyértöréssel erősíti őket az Úr! (Pl. Huysmans – gregorián énekkel...)

Bef.: Ne féljete! A mi életünkben is jelentkeznek az Úr kegyelmei, mert Ő mindenütt előz minket!

5. beszéd: Elszakad-e tőlünk az Úr?

(Erkölcsei beszéd: Velünk van-e mindig az Úr?)

Bev.: Egyedül, vagy Vele perreg-e le az emberi élet? A felelet így oldható meg:

1. Távolodhatunk az Úrtól.

a) Bizalmatlankodás útján.

b) Gögös elfordulás útján.

c) Egyenes nem akarás útján.

2. Mégis hozzánk szegődik az Úr.

a) Jó barát alakjában.

b) Emelő események felénk sodrító kegyelme útján.

3. Megismerteti Magát az Úr.

a) Lélekben.

b) Lélek gerjedezésében.

Bef.: Te is így imádkozzál: „Maradj velünk, mert esteledik és már lemenőben van a nap” (Lk 24,29) – a lélek sötétedik, ezért kérünk, Urunk...

6. beszéd: A feltámadás csodafénye

(Erkölcsei beszéd: A feltámadás hitének lélekhatása)

Bev.: Az Úr jelenléte észlelhető... Ez a tétel igényeskedik az ember lelkében. – De hogyan vesszük észre, hogy velünk az Isten?

1. Világít a bizonytalankodóban.

a) A Mester is az Írást magyarázza, ezért olvassuk nyilvános működésekor ezt a szöveget: „Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,21). – Ugyancsak ezt teszi – az emmauszi úton: „Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Lk 24,26).

b) A tanító Egyház is Istent értelmező: mindez az igazság diadala.

2. Meleget ad a hideg szíveknek.

a) A Mester is szeretetre hangolja az emmausziakat. Ezt mondja az Írás: „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32).

b) Az Egyház is szeretetre, viszont-szeretetre neveli az emberszíveket. „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35). Mindez az érzésvilág diadala.

Bef.: Mi az igazság tehát? Az a tétel: az Úr jelenlétének halála felismerhető.

7. beszéd: Tevékenykedik a feltámadt Mester

(Erkölcsei beszéd: A tevékeny Mester)

Bev.: Nem maradt halott, hanem él... Ez az üzenet hangzik az angyali ajkokról. De kérdés: miben mutatkozik későbbi tevékenykedése?

1. Megjelenik...

a) Az apostoloknak. „Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Én vagyok, ne féljete” (Lk 24,36).

b) Hívó lelkeknek. Nekünk is. De ez a jelenés lelki!

2. Lelkeket vigasztal és emel!

a) Apostolokat. Ezért mondja az Írás: „Zavarukban és félelmükben azt hitték, hogy szellemet látnak. De ő így szólt hozzájuk: „Miért vagytok megzavarodva? S miért támad kétely szívetekben?” (Lk 24,37-38).

b) Ingadozó híveknek. Gondolj az emmausziakra. „Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük” (Lk 24,30-31).

c) Bennünket. Minden kereső megtalálja a Mestert!

Bef.: Él és életet ad. Így életigazság ez az isteni ige: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

8. beszéd: Visszajött

(Dogmatikus beszéd: A feltámadt Messiás útján)

Bev.: Hazatért, vagy visszajött? – ez a kérdés.

1. Hazavitte az Istenben elhunyt megholtakat, megváltottakat.

a) Pokol tornáca a várakozó üdvözültek helye. Ezt tanítja az élő tanítás a Hiszekegyben.

b) Ég kapujának megnyitása. Ez pedig az egész emberiség megváltásának élő jellege.

2. Visszajött a megváltottakért.

a) Pecsétet adandó.

b) A feltámadás pecsétje. „Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi tanításunk és hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14).

c) Vigasztalót küldött. „Én pedig elküldöm rátok Atyám megígért ajándékát. Maradjatok a városban, amíg erő nem tölt el a magasságból titeket” (Lk 24,49).

Bef.: Jött és így győzött a kételkedők fölött! „Azért mondtam ezeket nektek, hogy békességetek legyen bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). Visszajött és hazavisz!

9. beszéd: Az Isten élő temploma

(Dogmatikus beszéd: Mesterünk – Istenünk)

Bev.: „Le tudom rontani Isten templomát és három nap alatt fölépítem azt” (Mt 26,61). – Hogyan volt Ő Isten?

1. Élő szentély volt a Mester.

a) Személyében az Isten Fia. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

b) Lényegében – élő Isten. „Az igazi világosság volt, mely megvilágosít minden e világra jövő embert. A világban vala, a világ ő általa lett, mégsem ismerte föl őt a világ” (Jn 1,9-10).

2. Élő szentélyünk lett a feltámadott Mester.

a) Felé tör a lelkünk. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) Aki Vele van, az Isten házában jár.

Bef.: Ott pedig „jó nekünk lennünk; ha akarod, csinállok itt három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet” (Mt 17,4)...

10. beszéd: Életúton kísérőnk a Mester

(Erkölcsei beszéd: Velünk a Mester)

Bev.: Mennyi szomorúság, ködösség fekszik a mi gyarló lelkünkön is. Szinte azt állítjuk, felettünk beborult az ég. És a nap nem ad világosságot. Még a remény mécsese is csak pislákol lelkünkben, anynyi és olyan fájdalmak és szenvedések nehezdednek ránk. – Hol van a minket megváltó Mester? Hol van az életünkért könyörgő Istenember? Hol van a feltámadt Krisztus? – Mélyedj el kissé a lelkedben és reá fogsz döbenni: veled van a feltámadt Mester. Keresd és reátalálsz. – De hogyan?

1. A szenvedőkhöz csatlakozik.

A Mester életében ezt ígérte: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Ez azt jelenti, hogy mindnyájunkkal együtt élő az isteni Mester.

a) Az Ő népe – a föld egyszerű népe. Az egyszerűek az övéi. Olvasd csak: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3). Bízál tehát, hogy alázatos szegénységed mellé szegődik a Mester. „Mindazt ugyanis, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,11).

b) Az Ő népe – a szenvedés népe. Ezt is Ő maga mondja: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23). Utána menni pedig annyi, mint Vele lenni.

c) Az Ő népe – az örök élet népe. Azokkal van, akik ezt a tételt hiszik: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36).

d) Az Ő népe – a hittel „sírlakók” népe. Azok, akik egekből jöttek és egekbe törnek. Élő jegenyék, akik léleksugárzásukkal egekbe érnek. Ezek az egek kegyelméből élnek és már itt a földön is isteni életet élnek. „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14).

2. Majd a szeretettel fogadóknál jelentkezik.

De miben észlelhető ez a jelentkezés? „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32).

a) Örülnek, hogy valaki velük van. Közlik örömeiket és bánatukat. „Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja, mi történt ott ezekben a napokban?” „Micsoda:” – kérdezte. „A názáreti Jézus esete... Főpapjaink és előljáróink halálra ítélték és keresztre feszítették” (Lk 24,18; 19 és 20).

b) Örülnek, hogy valaki magyaráz. Egészen olyanok, mint az útítársat hallgató emmausziak. „Az-tán Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban róla szól” (Lk 24,27).

c) Magukkal tartják, hogy hálások legyenek. Itt is az emmausziak a példák. „Maradj velünk, kér-ték, mert esteledik és már lemenőben van a nap” (Lk 24,29).

d) Kenyéráldással jelentkezik, hogy megismerjék. A két tanítványról ezt olvassuk: „Mikor asztal-hoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük” (Lk 24,30-31). „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32). – Mi is ismerjük Reá! Ismerjük Reá, ha a titkos kenyérszegésben részesülünk. Legyen örvendező a lelkünk, mert velünk van az égi Mester!

Bef.: Nem veszed észre testvér, hogy így állandóan veled van a Mester? Nem jársz egyedül a földi úton... Van isteni követed, aki szól hozzád. Van szent Egyházad, amely tanít... van égi kegyelmed, amely hitre hangol... Van égi kenyered, amely éltet... Honnan? Kitől? Sőt egyben kérdezem: Ki ez? A kísérő Krisztus, ki titkos módon vezet, erősít és örök hazába segít.

11. beszéd: Az élethullámok értékelése

(Erkölcsi beszéd: Az élet alakulása)

Bev.: Események sodródásában kiemelkedő sziget az ember. Olyan valóság, aki a világ tárgyai közül kiemelkedve élő személy. Tehát élet! De azt is mondhatjuk: igazi értékét is az adja, hogy milyenné lett egyénisége, személyisége, egyszóval: élete. – Fontos megállapítás: nem szikla az ember, ami körül verődnek a hullámok, hanem befogadó, átalakító személy, aki fejlődve alakul és tökéletesedik. – Mi megy körülötte végbe?

1. Ami körülörvényli, az elcsendesedik.

Mik ezek a hullámok és örvénylések?

a) Élet zaja... Ha kívül marad, végül is elhalkul. Az élet közvetlen nehézségei, küzdelmei és bajai

ezek. – Belső hullámozás... Ha csak történelmi emlék marad, akkor az is elcsendesedik. De itt is csak akkor, ha Istenhez jutott a környező élet zaját érző ember. „Uram, hallgasd meg imádságomat, és kiáltásom jusson eléd” (Zsolt. 101,2).

b) De akár külső, akár belső hullám éri, az akkor lesz érték, ha behatol és ott létevé alakul. Az ember lelkének Isten adta kincse, hogy mit kell tennie. „Ama napok után, úgymond az Úr, bensejükbe adom törvényemet, és beleírom szívükbe” (Jer. 31,33). „Ez az a szövetség, melyet ama napok után kötök velük, mondja az Úr: szívükbe öntöm törvényeimet, és elméjükbe vésem” (Zsid. 10,16). – Ez már felszívódik a végtelenség örök tengerébe... Jó, vagy rossz életalakulás alapja léssen.

2. Mit átéltetek, az örök útra kísér.

a) Jó hatásokból indulva, Isten terve szerint alakulva.

b) Kegyelemből véve, örök értékke nemesedve.

c) Bűnös létevé alacsonyulva Isten ítéletét várva. „Igazságod olyan, mint az Isten hegyei, ítéleteid hatalmas mélységek” (Zsolt. 35,7). De ez mind a végnélküli vonalon helyeződik el. Valóban az ember-személy kiemelkedik a nagy világ rendjéből és belemagasodik a végnélküliség világába. Az Igazság az Istentől jött, és Istennel jár, az Istenhez tér. Nem hiába személy, aki a végtelen Személy, az Isten képét hordozza, az ősi Valóshoz igényeskedik vissza.

Bef.: Egy vagy-e ember a világi tárgyak között? Nem! Egyetlen vagy a mindenség felett! De minden egyes közületek.

12. beszéd: Keresve keresem a Mestert

(Erkölcsei beszéd: A bizonytalankodó)

Bev.: Az egész életem emmauszi, ha bizonytalankodó a lelkem. Sokszor tapasztalhatom, hogy életemnek éjszakája nehezedik reám! Ilyenkor gondoljak az emmausziakra!

1. Szomorú vagyok, mert elhagyott vagyok!

De hol érzem az elhagyatottságot?

a) Elhagynak a saját erőim. Ez a kicsinységi érzést jelenti.

b) Elhagynak szeretteim erői. Ez a támasztékok elhajlását mutatja.

c) És – látszólag – elhagyhatnak Isten erői. Ez az örök Forrástól való elszakadást jelenti. Ezt érzik az emmausziak is, mikor ezt mondják: „Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt” (Lk 24,21).

2. De keresve keresem, hogy boldoggá tegyen.

Végül is erőt keres az ember.

a) Találd magadban, de el ne felejtse: ez is Istentől jött. Azért mondja az Írás: „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7).

b) Találd meg felebarátodban. Nekik reád vonatkoztatva ez a parancsuk: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,31).

c) Találd meg a Mesterben. Ő azt ígéri neked: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Ő azt is ígéri számodra: „Én pedig elküldöm rátok Atyám megígért ajándékát. Maradjatok a városban, amíg erő nem tölt el a magasságból titeket” (Lk 24,49). Így azután igaz léssen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Bizonytalankodó vagy testvér? Találj az erő Forrására és töltekezzél Vele – egész életeden át.

13. beszéd: Az Úr jelenlétének jelei

(Erkölcsei beszéd: Az Úr jelenlétének jelei) – (1942.IV.6.)

Bev.: A háborúba induló vőlegény azt a kis keresztet kapta menyasszonyától, amelyet gyerekkorától keblén hordozott... A kísérő szó az volt: legyen ez a szent jel figyelmeztetés emberi szeretetünkre, de legyen egyúttal igaz jel Krisztus jelenlétére. Mintha azt mondta volna a kis menyasszony: szóljon a jel! Érezd magad mellett az imádkozót és leginkább a tégedet segítő Krisztust. – Vajon van-e olyan jel a mi földi életünkben is, amely mindig figyelmeztet az Úr közelségére?

1. Az egyik – szinte sorozatos egymásutánban – az Egyház szentségei és szentelményei.

Ez tárgyi megállapítás.

a) Ez tényleg egész sorozatot alkot. Mégpedig azért, mert az emberi természet egyenesen igényli a

jeleken keresztül történő indításokat. Különbösen is az egész élet tele van jelekkel, sőt majdnem azt mondhatom, hogy minden jel az Úr akaratnyilvánulásának szent jele. A természet szépsége, a Teremtő erejének és tökéletességének tükörképe, a világegyetem hatalmának megnyilatkoztatója. – Az Egyház nem marad néma és tétlen. Szóval és tettekkel jelzi, hogy titokzatos módon a zarándokember mellé könyörögte le az égi Mestert.

b) A tanító szavak, a szentségi igék, a szentelési könyörgések mind olyan szavak, amelyek imádkozó szóval kérik, hozzák, közlik a mi Urunk Jézus Krisztust. „Sion fiai, ti is ujjongjatok, és örvendzettek az Úrban, a ti Istenetekben, mert megadja nektek az igazság tanítóját” (Jóel 2,23).

c) A valóságos tettek közül a legszentebbre gondolok: az Oltáriszentségben az Úr Szent Testét és Véréát kínálja az éhező és szomjúhozó emberiségnek.

d) A kereszt jelvényével, a szentképek tiszteletével közel akar lenni azokhoz, akiket ábrázolnak. Végül is mindegy – az ég leszáll-e a földi ember fölé vagy a földi ember emelkedik-e az égiek közelébe? A fontos: a találkozás! Csak az a fontos, hogy az ember hallja ezeknek a tárgyi jeleknek sokak füle számára néma beszédét. A halló fül állandó feszüléssel szerezhető meg. A gyakorlat sokat segít. Az elmélkedés mélyít, az imádkozás, a könyörgés adta kegyelem képesít.

2. A másik: a lélek mélyén érezhető szent sugallat is isteni gerjedezés.

Ez már alanyi. Úgy, mint az emmauszi tanítványoké.

a) Hozzájuk is szólt az Úr... Kérdésekkel... „Miről társalogtok itt az úton? – szomorúan –” (Lk 24,17). – Majd feljük fordul megvilágosító beszédekkel: írásmagyarázatokkal. „Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemelessen dicsőségébe?” Aztán Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban róla szól” (Lk 24,26-27). Mi is kapunk ebből. Az Egyház sokszor szólal, de Istenatyánk még gyakrabban szól lélekindítással. Ilyen beszéd a lelkiismeret szava, továbbá a lélekmegindulás szent odahajlása. Ezek a szavak nem a fülnek szólnak, hanem a cselekvésre készülő embert hívogatják.

b) De továbbá indította is a Mester az emmausziak lelkét. Az Írás mondja: „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32). Minket is úgy érnek az Úrnak lélekhatásai, hogy nyomukban belső gerjedezés támad. Nem kivételesen, hanem igen gyakran.

Bef.: Fel kell tehát figyelni az Urat keresőknek arra, hogy tárgyi kegyelemeszközökkel és alanyi lélekgerjedezésekkel közeledik felénk a Mester. Az igazság ez: velünk van kegyelmi erőiben és velünk van lélekörömeink megcsordulásában.

14. beszéd: Az esthajnal népe

(Erkölcsei beszéd: Az esti csend hangja)

Bev.: Az ember beszédje hallható hang, de az Isten szavát igen gyakran a csendes magány, a némaság és az esti elhúzódottság közvetíti. – Kérdezzük csak: kik keresték és hogyan találták meg a csend világában az Isten szavát?

1. Kereste – Nikodémus.

A Mester szava hangosan hangzó beszéd, de a körülövező nép mellett csendesen környezők is keresték a Mestert.

a) Az este csendje – a bizonytalankodók közeledésének ideje. Ez a Nikodémusok időpontja. Olvasd csak: „Volt a farizeusok közt egy Nikodémus nevű zsidó tanácsos. Éjnek idején fölkereste Jézust. „Rabbi, szólt hozzá, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, mint te, ha Isten nincs veled” (Jn 3,1-2). – Benne már pislákol a hit mécse, de egész erőt a Mestertől vár a farizeus.

b) Emberi bizalma lankadása minket is Nikodémusokká változtat. Titkos csendben keressük az Urat! Félelem, tudatlanság és bizalmatlanság környékez... Bizzunk abban, hogy nekünk szól a Mester mondása: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3).

2. Kereste – az emmauszi tanítvány.

Az emmausziak útja is az esthajnal idejére esik.

a) Tört lelkük belső megnyugvást keres. Ezért mondják el bánatukban bánatukat a hozzájuk csatlakozónak: „Csak te vagy-e idegen Jeruzsálemben, ki nem hallottad, mit történt ott ezekben a napokban?” (Lk 24,18). – Ezért látják meg a vándorban a Mestert: „Erre megnyílt szemük és fölismerték. De

ő eltűnt előlünk” (Lk 24,31).

b) Tört a mi lelkünk is, ha eltűnik előlünk a Mester. Mi itt a teendő? Ismételgessük felénk forduló szeretetének emlékeit. Visszaidézése a múlt kegyelmeinek. Majd keressük fel a kenyértörés csodájában és így reáismerünk jelenlétére.

Bef.: Az élet csendjét keressétek, ha a Mester közeledését igénylitek!

*

– Most azután **rövid tételeket és beosztásokat** közlünk.

1. beszéd: Az emmauszi lelkek

(Az ünnepnap A/ részében hosszabb kifejtésben találjuk...)

Bev.: Az ingadozó és megnyugvó lelkek...

1. Ingadozók – a meg nem ismerésig.

2. „... megnyílt szemük és fölismerték” (Lk 24,31).

Bef.: Ha ingadozunk is, végre a hitet adó kegyelem legyen a boldogságunk.

2. beszéd: A „nem látók”

Bev.: A letört ember éneke: nem találom a Mestert.

1. Boldogok, akik láttak és hittek.

„Boldogok embereid s boldogok szolgálid, kik mindig előtted állanak s hallják bölcsességedet” (3Kir. 10,8).

2. Még boldogabbak, akik nem láttak és mégis hittek.

„Azért hiszel Tamás, mert látsz engem? Boldog, aki nem lát és mégis hisz” (Jn 20,29).

Bef.: A hívő ember dala: Dicsőít Téged, nagy égi Teremtő!... A Zsoltáros így éneklé ezt a felséges lélekállapotot: „Dicsérjétek az Urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!... Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek: dicsérjétek az Úr nevét” (Zsolt. 148,1-2 és 11-12).

3. beszéd: A „megváltott nemzedék” botorkálása

Bev.: Bizonytalankodó az emberek Istenhez jutása... Sok a kétség és a gyengeség... Ezt mutatja az emmausziak élete... És a mostani élet? A mi életünk?

1. Az ember gyengesége nem változott.

„Erősítétek meg a lankadt kezeket, s a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg!” (Iz. 35,3).

2. De a kegyelem ereje emberre szállott.

„Ha tehát téged levágtak a természetes vadolajfáról, és a természet rendjén kívül beoltottak a nemes olajfába, mennyivel inkább lesznek beoltva saját olajfájukba azok, akik természet szerint is odavalók” (Róm. 11,24)... „Amikor azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem, hogy amint halálthozóan uralkodott a bűn, úgy uralkodjék az örökéletre szóló megigazulás révén a kegyelem is a mi Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,20-21). „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

Bef.: A „megváltott nemzedékhez” tartozunk, de az Istenhez tapadó hit szerint kell élnünk és boldogulnunk.

4. beszéd: A megjelenő Mester

Bev.: Hogyan jelent és jelenik meg a Mester?

1. Parusia historica.

a) Látható Krisztus élete.

b) A várható Krisztus.

2. Parusia psychica.

a) „Szeressétek az igazságot, ti föld kormányzói! Gondoljatok az Úrra jó lélekkel, keressétek őt

szívetek egyszerűségében” (Bölcs. 1,1). – „Amikor Krisztus, a mi életünk, megjelenik, vele együtt ti is megjelentek a dicsőségben” (Kol. 3,4). – „Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenésekor hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van” (1Jn. 3,2).

b) Élvezhető: Uram! Látom, hogy próféta vagy! (Lásd: Jn 4,19)...

Bef.: Előttünk – a történelmi Mester, bennünk – a lélek jelenlétét adó Mester.

5. beszéd: **A mindig velünk élő Mester**

Bev.: Eltűnhet-e végleg a lelkünk világából a Mester?

1. Sohasem élünk Isten nélkül.

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5)

2. Örök személyes társunk a Mester.

„Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

Bef.: Örülj hívő, hogy reád állva igaz ez a tétel: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

6. beszéd: **A „kenyértörők” szent együttese**

Bev.: A kenyértörés isteni parancs. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

1 Ebben a csodában jelen van a Mester.

2 Hogy ebből a csodából örök életet nyerjen az ember.

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Bef.: A kenyértörés kegyelme – örök isteni ajándék.

7. beszéd: **A diadalmas hit**

Bev.: Az apostol szerint: „Ábrahám hitt Istennek és ez a megigazulására szolgált” (Róm. 4,3). – Hogyan szerezhető meg ez az eleven hit?

1. Természetfeletti eredete miatt – Istentől leszálló kegyelem.

„Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. De isteni ajándék lévén – tevékeny tégye az emberi erőfeszítés.

„Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tetted nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

Bef.: Az életet is átalakítja a tevékeny hit: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

*

– A szónoknak teljes szabadságot nyújtó **tételszerű közlések...**

I. Lelkek vándorútján

1. A tévelygő kételkedők
2. Ha Isten Fia volt...
3. Még emberi bizonytalanság esetén is

II. Az Isten adta találkozások

1. A találkozások
  - a. Utassal...
  - b. Krisztussal...
2. Együtt beszélgetve
3. A panaszkodók
4. A szállást kínálók

5. A velük maradást kikényszerítők
6. A ködös szemek felnyitása
7. A kenyértörés
8. A felismerés

III. Az Urat keresők

1. Az Úr jelenlétének jelei (e csoportban kidolgozva!)
2. Csak utólag ismerték fel
3. Keressük-e mi az Urat?
4. Járunk-e Vele az emmauszi úton?

IV. Az Urat találók

1. Mane nobiscum Domine!
2. Élő hittel az Úrral!
3. Mi már láttuk a Feltámadottat!
4. Életéjszaka – életnappal

* *

Beszédláncok

Ezeknek rendeltetése, hogy közös nevezőre hozzák a könnyen széthulló életkincseket.

I. beszédlánc címe: Az Urat keresők

1. beszéd: Csak az ember keresi

1. A nagy mindenség hódol.

„Dicsérje őt az ég és a föld, a tenger és minden, ami bennük nyüzsög” (Zsolt. 68,35).

2. A kis „mindenség” keres.

„Látják majd a szegények és örvendeznek; keressétek az Istent, hogy éljetez, mert meghallgatja az Úr a szegényeket, és foglyait nem veti meg” (Zsolt. 68,33-34).

Bef.: Minden ember talál!

2. beszéd: Csak a bizalmatlan nem találja

Bev.: Diogenész...

1. Aki kegyeletes, az lámpát fog.

2. Aki bizakodó, az Istent talál.

Bef.: Istenben élünk.

3. beszéd: Csak a vakok nem látják

1. Látni akarsz – szemmel?

„Adj értelmet, hogy törvényedet vizsgáljam, és teljes szívemből megtartsam” (Zsolt. 118,34).

2. Láss – lélekszemmel.

„Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra szegezzük tekintetünket. A látható ugyanis ideigtartó, a láthatatlan viszont örök” (2Kor. 4,18).

*

II. beszédlánc címe: A hit csodája

1. beszéd: Égi ajándékaink egyike

1. Tudásunk mellett.

2. A hit is égi kincsünk.

2. beszéd: Égi vezetőink egyike

1. Az Istenhez,
2. És az Isten országához vezet.

3. beszéd: Fényvetőink egyike

1. Az értelem gyenge már,
2. A hit erős fénylobbanás.

4. beszéd: Krisztushoz kísérőink egyike

1. Ad Deum.
2. Et ad Christum Dominum.

*

III. beszédlánc címe: Az emmauszi tanítványok**1. beszéd: Mindent láttunk**

Bev.: A kételkedők.

1. Isten csodáit.
2. Isten tetteit.

2. beszéd: Mindent hallottunk

Bev.: Égi csengés.

1. Természetünk szavát.
2. Isten közvetlen beszédét.

3. beszéd: Mégis kételkedünk

1. Kevés a hit.
2. Gyenge a döntő akarat.

4. beszéd: Végül a kenyértörés csodájában reáismertünk

1. Földi kenyeret akartunk.
2. Égi Kenyérrel táplálkozunk.

*

IV. beszédlánc címe: A kenyércsoda beszéde**1. beszéd: A földi kenyér eredete**

1. A föld.
2. A munka.

2. beszéd: A földi kenyér éltető ereje

1. Táplálja a testet.
2. Erősíti a lelket.

3. beszéd: Az égi Kenyér eredete

1. Égi jószág.
2. Krisztusunk szeretete örök.

4. beszéd: Az égi Kenyér örök életet adó

1. Az örök életre képesít.
2. Örök életet biztosít.

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckéhez írt beszédek

„Ti tudjátok, hogy mi történt Galileától kezdve egész Júdeában a János által hirdetett keresztség után, s hogy miként kente föl Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és csodaerővel; s ez ahol csak megfordult, jót tett és meggyógyította az ördögtől megszálltakat, mert vele volt az Isten. Mi tanúi vagyunk mindannak, amit a zsidók földjén és Jeruzsálemben tett. Őt ugyan keresztfára feszítették és megölték, de Isten harmadnapon föltámasztotta és nyilvánvalóan megmutatta, ha nem is az egész népnek, hanem az Isten által előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik vele együtt ettünk-ittunk halottaiból való feltámadása után. Ő megparancsolta nekünk: Hirdessük a népnek és bizonyítsuk, hogy ő az, akit Isten elevenek és holtak bírójául rendelt. Valamennyi próféta tanúságot tesz róla, hogy mindaz, aki hisz benne, általa elnyeri bűnei bocsánatát” (Ap.Csel. 10.37-43).

Ennek a tárgyi tartalma a Mester életére való rövid alluzió, azért a szónok igen szépen értékesítheti azt a gondolatcsoportot, amely lelkében és a hívek lelkében vibrál a Mester életének történetét érintve... A gondolat így fogható meg: milyen utakon járt a Mester, akinek földi életvégét az áldozatos kereszthalál jelezte, de teljes életét az örök diadalmas feltámadásra támaszkodó égi élet mutatja? – Lásuk most ezeket a gondolatokat.

Különálló beszédek

1. beszéd: Aki a népek Tanítója

(Dogmatikus beszéd: Jézus Személye)

Bev.: Ha elolvassuk a Szentlecke szövegét, akkor két döntő gondolat ugrik elénk. Az egyik az Úr Jézus Személyét érinti, a másik az Ő isteni hatóerejét világítja meg. Talán azt is mondhatnók: feleletet kapunk arra a kérdésre: kicsoda is a mi Urunk Jézus Krisztus? – Az első feleletet a történelmi kibontakozás adja.

1. Isten a Személyed, így életközpontban a helyed!

A Mester életének rövid története vetítettessék elénk, hogy az Üdvözítőnek tettei nyomán tudjuk értékelni a Mester Személyét!

a) **A nyilvános tanítás** mozzanatai adják az első lélekvonását: az a sok ige, amely **eredetben – isteni, hatásában – életet változtató égi erő** és a későbbi századokban – embert nevelő isteni kinyilatkoztatás. Szó és élet. Olyan, amelyet Mesterünkről ír az evangélista: „Az első könyvemben, Kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevételéig, mikor megbízást adott a Szentlélek által kiválasztott apostoloknak” (Ap.Csel. 1,1-2). – Égi erő száll a földre, hogy isteni életet teremtsen a föld embere.

b) Majd a **meghódító és csodatevő** Mester lép előtérbe. Ugyanaz a Mester, aki Názáret ácsának a fia!... Tettei átlélik az emberi erők határát, azért mert Istenatya tesz tanúságot égi Fia mindenhatósága mellett. Azért mondja maga a beteget gyógyító, halottakat feltámasztó és tengernek parancsoló Mester: „Elvették a követ. Jézus égre emelte tekintetét és így imádkozott: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42).

c) Végül a **szenvedő és dicsőségesen feltámadó** Mester arcvonásai rajzolódnak elénk. Az a Mester, Akiről fenségesen énekel Izaiás próféta, hogy bűneinket viselő Isten-Báránya (Lásd: Iz.53.fej.), és akiről Önmaga mondotta a Mester ezt a csodás ígéretet: „Ki ad közületek fiának követ, ha kenyeret kér?... Sokan mondják majd nekem azon a napon: Uram, Uram! Nem a te nevedben jövendőtünk? Nem a te nevedben üztünk ördögöt? Nem a te nevedben tettünk ennyi csodat? Én akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket. Takarodjatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7,9 és 22-23). – De mindez miért? Azért, hogy elénk álljon és lelkünkbe vésődjék az az igazság: Jézus az Isten Egyszülöttje, a népek Tanítója, dicsőséges Üdvözítője. – Mindezt az Írás diktálja, a történelem tanúsítja és az emberi értelem befogadja. – Ha pedig tételbe akarná foglalni ezt az első megállapítást, akkor azt mondaná: ontológiai ítélet szerint isteni a Személye, és azért **életközpontban** van a helye.

2. De ha isteni a Személy, akkor sugárzó ereje nyomán Hozzá idomuljon az emberi élet!

„Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtak lelketeknek” (Mt 11,29) – mondja az Úr. – Magvető a Mester, de élettermést hozzon az emberi lélektelevény. „Aki a jó magot veti, az az Emberfia. A szántó föld, ez a világ. A jó mag, az ország fia, a konkoly pedig a gonosz fia” (Mt 13,37-38). – Lényegük: Isten szeretetéből átnemesedünk. Olvasd csak: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ezt pedig állandó tevékenykedésben váltjuk igazi léletté. Olvasd csak: „Egy embernek két fia volt. Elment az elsőhöz és így szólt: Fiam, menj ki ma dolgozni a szőlőbe. Megyek uram, felelte, de nem ment ki. Elment a másikkhoz és őt is megkérte. Nem megyek, felelte, később azonban megbánta és kiment. Melyik teljesítette a kettő közül atyja akaratát?” „A második”, válaszolták” (Mt 21,28-31). – Ha pedig felfokozva és tökéletessé alakulva akarod magad elé állítani az isteni embert, akkor gondoldj erre az eredményre: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Kicsoda tehát a Galileai? A népek Tanítója. Az „Ígélet”, Aki az égből szállt alá; az az Áldozat, Aki Magát adta juháiért; az az Istenember, Aki valójában – Isten Egyszülöttje és az emberiség örök Üdvözítője.

2. beszéd: Akit sűrűn gyűrűz körül a nép

Bev.: Mindnyájan arra gondolnátok, hogy itt most is a Megváltó Krisztusról szólok, aki élt, szenvedett, meghalt és feltámadott. Itt azonban azokról szólok, akiket szintén körülvesznek az emberek, hogy igéiket hallják és kövessék. Ezek az Úr követői. – Kérdezve kérdezem: miért hallgatnak téged, igehirdető „egyszerű szolgáló”, az Urat kereső embernyájak?

1. Mert Krisztus követe vagy.

Az ember természetéhez tartozik, hogy figyeljen az okos szóra.

a) Hallgatja, figyelni az embertestvérek szavát (szülők, nevelők, jóakarók!). Utal is erre az Írás mondván: „Gyermekek! Engedelmeskedjétek szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén. Ez az első, ígérettel kapcsolatos parancs: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy boldog és hosszúéletű légy a földön” (Ef. 6,1-3).

b) De még inkább hallgatják azok szavát, akik az Úr nevében szólnak. Ilyenek az Ószövetségben a próféták. És most? Az apostolok, a püspökök. Ez a tanító Egyház. Ezekhez szól a Mester mondván: „Menjétek tehát, tegyétek tanítványommá minden népet... tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,19-20). Majd utánuk következnek az áldozópapok. Ezek már a tanuló Egyházat vezetik és szórják az isteni ígét a népnek. Veszik is és szórják is az ígét... Az ilyen követ azért szeretettel fogadott, mert reájuk áll a Mester szava: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; aki pedig engem vet meg, azt veti meg, aki engem küldött” (Lk 10,16).

2. És így az ég hangszórója vagy.

De miért fordul felénk, Isten szolgálói felé a nép lelke?

a) Mert az isteni igének hangszórói vagyunk. Jól jegyezd meg a búcsúzó Mester szavát: „Kinyilatkoztataltalak téged az embereknek, akiket e világból nekem adtál. Tiedid voltak és nekem adtad őket. Tanításodat megtartották” (Jn 17,6). De ezt is írd hozzá: „Szenteld meg őket az igazságban: a te igéd igazság. Amint te küldtél engem a világba, úgy küldöm én is a világba őket” (Jn 17,17-18). – Lehet-e más az isteni küldött, mint az isteni ige hivatott szétszórója?

b) És mert a lelkek életének szolgálói vagyunk. Ez pedig annyit jelent: átalakítom a lelketeket. – De hogyan? Gondoldj erre a szent szövegre: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és Szentlélekből, az nem mehet be az Isten országába” (Jn 3,5). Majd egészítsd ki ezzel a tétellel: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Végül fogd egybe ebbe az életigazságba: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Végül ez is azt jelenti: Ha Ő fel nem támadt... akkor a „feltámadt Mester” igénytelen szolgáján keresztül emelni akaró krisztusi beszéd haszontalanul csengene...

Beszédláncok

Ha figyelemmel elolvassuk a szent szöveget, akkor valójában Jézus Krisztus isteni életét, az égi Atya közölte kinyilatkoztató igéit és a tanítványok tanúbizonyságát találjuk lefektetve. Ezért tartanók helyénvalónak, hogy ezek a gondolatok legyenek az igehirdetés alapjai. – A beszédláncok tehát Krisztus Személyéről, életéről és a Róla tanúságot tevő apostolokról fog szólni. Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: A Mester igehirdető útjának állomásai

Itt arról kellene szólni: milyen **életállomásokon** át járja tanító útját a Mester?

1. beszéd: A sivatag magánya

Bev.: A pusztából akart indulni a Mester.

1. A világtól elszakadva égi Atyjával beszél.

2. A szerető hivatását vállalva nagy útra készül.

Bef.: Itt az alázatos Mester látható.

2. beszéd: A Jordán partján

Bev.: Itt az alázatos Mester látható.

1. A bűnösök közé alázkodik.

2. De égi Atyja által itt is felmagasztaltatik.

Bef.: Az isteni fénybe lép – az isteni Bárány-Krisztus.

3. beszéd: A názáreti zsinagóga

Bev.: Az Isten szent helyén szólal az isteni ige. – De ki olvassa?

1. Látszólag – Józsefnek, az ácsnak fia.

2. De a magára értelmezett szöveg szerint – az emberek Megváltója.

Bef.: Itt kinyilatkoztatik: a Messiás Személye.

4. beszéd: A jeruzsálemi templom

Bev.: Az egyetlen szent áldozati hely a jeruzsálemi templom.

1. Itt hivatalosan szól a Messiás.

2. Itt halálpecsétet vállal az Istenfia.

Bef.: Itt kinyilatkoztatik: Jézus a Megváltó, az Isten Fia.

*

II. beszédlánc címe: A Szentlélek Felkentje

Ebben a beszédláncban ugyancsak Krisztus Személyéről kellene szólni, de abban az értelemben, hogy hogyan emelte ki az égi Atya a földre küldött Egyszülöttjét... A lényeg ez: szóljon az ég, hogy megismerje Megváltóját a föld.

1. beszéd: Gábrriel arkangyal jelentése

Bev.: Miképpen jelenti be a Messiás érkezését az égi Atya?

1. Követét küldi a názáreti Szűzhöz.

„Az angyal bement hozzá és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. Áldottabb vagy te minden asszonynál” (Lk 1,28).

2. És a Megváltó Személyét hirdeti a boldogságos Szűznek.

„Méhedben fogansz, és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az

Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,31-32).

Bef.: Ezt fogja egybe az Írás: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét” (Jn 1,14).

2. beszéd: Betlehem égi jelenségei

Bev.: És mit hirdet az ég – a születés idején?

1. Angyali ajkak zengik az ég dalát.

„... az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10).

2. Angyali ajkak hirdetik az emberek boldogságát.

„Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarató embereknek” (Lk 2,14).

Bef.: Minden ember számára valósággá lett Simeon éneke „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél” (Lk 2,29-31).

3. beszéd: A Jordán parti égi jelenség

Bev.: De angyali üzenet után szólt Maga az égi Atya is!

1. Sugalló szavával az alázat útján vitte – az ember Krisztust.

Ennek ténye: „...megnyílt neki az ég és látta, hogy Isten Lelke galamb képében leereszkedik és rászáll. Akkor a mennyből ez a szózat hangzott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,16-17).

2. És égi szavával megdicsőítette – az Isten Krisztust.

„János aztán így folytatta tanúságát: „Láttam a Lelket, amint galamb képében leszállt az égből és rajta maradt. Én nem ismertem őt, de aki küldött, hogy vízzel kereszteljek, megmondta: Akire látod, hogy rászáll a Lélek, és rajta marad, ő az, aki Szentlélekkel keresztel” (Jn 1,32-33) „...ez a szózat hangzott: Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17).

Bef.: Az isteni szó mondja, hogy kicsoda az Úr Felkentje.

4. beszéd: A tanító Mestert kísérő égi csodajelek

Bev.: És a Mester nyilvános életét kísérték-e az égi jelek?

1. Élete isteni és az Atyját kereső.

Ennek érve: „Ki vádolhat közületek bűnről engem? Ha igazat mondok nektek, miért nem hisztek nekem? (Jn 8,46). „Nem tehetek önmagamtól semmit. Amint hallom, úgy ítélek. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki engem küldött” (Jn 5,30).

2. Tettei isteniek és istenségére utalók.

Ennek érve: „Jézus égre emelte tekintetét és így imádkozott: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál” (Jn 11,41). „Sok embert meggyógyított ugyanis, úgyhogy akinek valami baja volt, odatalakodott hozzá, hogy legalább érinthesse” /Mk 3,10/.

Bef.: Amilyenek jelzik az égi jelek, olyannak mutatják a földi tettek.

*

III. beszédlánc címe: Az isteni Követ élete

Ez a beszédlánc a Mester tényleges élettörténetével foglalkozik. Mégpedig oly módon, hogy következetes egymásutánban vezetessék le az igazság, a Mester az Isten örök kegyét hordozza és emberi életében hűségesen szolgálta és értékesítette.

1. beszéd: Unitus virtutibus

Bev.: Itt az ember Krisztus élete fejtegetendő. Mivel ékesítette az égi Atya?

1. Az élet erényeinek teljességével.

Olvasd csak: „...de akit isteni természete szerint, halottaiból való feltámadása óta, Isten hatalmas Fiául rendelt...” (Róm. 1,4).

2. A Szentlélek kegyelmének bőségével.

Olvasd csak: „...hogy miként kente föl Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és csodaerővel; s ez ahol csak megfordult, jót tett és meggyógyította az ördögtől megszálltakat, mert vele volt az Isten” (Ap.Csel. 10,38).

Bef.: Ezért Krisztus a Szentek Szentje.

2. beszéd: Unitus honoribus

Bev.: Milyen helyet biztosít az isteni Megváltónak az égi Atya?

1. Földi országában a lelkek Királya.

„Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36).

2. Egek világában: az Úr Egyszülöttje.

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

Bef.: Van-e ennél nagyobb megtiszteltetés?!

3. beszéd: Pertrusio benefaciendo

Bev.: Hogyan fordult a Mester az emberek felé?

1. A szeretet odahajlásával.

„Amint engem szeret az Atya. úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben” (Jn 15,9). „Ez az én parancsom: Szeressétek egymást, mint ahogy én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

2. A szeretetcselekedetek végzésével.

„Előző könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybemenetele napjáig” (Ap.Csel. 1,1-2).

Bef.: Csak és mindig csak jót tett nekünk.

4. beszéd: Crucifixus – vita sacrificando

Bev.: És az égi Atya felé hogyan fordult az Úr Egyszülöttje?

1. Készséges akarattal Felé hajolva.

„Az én eledelem az, hogy annak akarát tegyem, aki engem küldött, és hogy elvégezzem művét” (Jn 4,34).

2. Áldozatos szeretettel Önmagát feláldozva.

„...mennyeivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek” (Zsid. 9,14).

Bef.: Ezért mondja az égi Atya: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17).

*

IV. beszédlánc címe: A „harmadnap” tanúi

Ez a beszédlánc ismertesse az apostolok lélekhullámzását. Mégpedig Nagypéntektől Húsvétvasárnapig. De állandóan jelentkezzék az a bizakodás, amelyet Húsvétvasárnapon örömmre vált a feltámadás. – Az azonban helyes szónoki elgondolás lenne, hogy belső elködösödést von fénybe a feltámadás ténye. Az a tény, amelyért meghaltak az apostolok.

1. beszéd: Nagypéntek délutánja – Húsvét hajnalhasadása

Bev.: A Mester életének áldozatos és diadalmas időpontja.

1. Szomorúság volt a lelkük.**2. Örömmre hangolt az életük.**

Bef.: Mindkét életmozzanatnak élő és halálíg hűségese tanúi vagyunk.

2. beszéd: Ingadoztunk, váraoztunk és vigaooztunk

Bev.: A megváltás művében több lelki mozzanatot éreztünk.

1. Ingadoztunk.

2. Váraoztunk.

3. Vigaooztunk!

Bef.: Ezt élje át a mai ember is! Ez a feltámadás értéke.

3. beszéd: Láttunk!

Bev.: A mi meggyőződésünk alapja: láttunk!

1. Közénk lépett és velünk volt!

„Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Én vagyok, ne féljetek” (Lk 24,36).

2. Velünk evett és nekünk szólt.

„Aadtak neki egy darab sült halat és lépes mézet. Fogta, szemük láttára evett belőle és a maradékot odaadta nekik” (Lk 24,42-43).

Bef.: Ezt közösen erősítjük.

4. beszéd: Tanúságképpen halált is halunk

Bev.: Mindnyájan erősítjük.

1. Látták a hívők is.

2. Látták az ingadozókat: emmausziak.

3. Látták a tagadó Tamás.

Bef.: És mindnyájan meghaltunk Érte!

* * *